ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2013

МСФО

СЪДЪРЖАНИЕ **СТРАНИЦА**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР	3
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА	5
ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ	13
БАЛАНС	14
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	15
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	16

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

1. Организация, дейност и резултати на Професионален пенсионен фонд Доверие

1.1. Организация

Професионален пенсионен фонд Доверие (Фонда, ППФ Доверие, ППФ) е регистриран на 28 ноември 2000 година с решение No 13905 /2000 година на Софийски градски съд.

Фондът е отделно юридическо лице, което се управлява от Пенсионно-осигурителна компания Доверие АД (ПОК Доверие, Дружеството) и се представлява заедно от двама изпълнителни директори, или заедно от един изпълнителен директор и председателя на Управителния съвет на Дружеството.

Общото събрание на акционерите на ПОК Доверие от 24 юни 2002 година взе решение за вливане на Българско пенсионноосигурително дружество и управляваните от него фондове в Пенсионно-осигурителна компания Доверие и съответните управлявани от нея пенсионни фондове. След осъществяване на необходимите процедури на 20 май 2003 година Български професионален пенсионен фонд се вля в Професионален пенсионен фонд Доверие.

Показател	01.01.2009 31.12.2009	01.01.2010 31.12.2010	01.01.2011 31.12.2011	01.01.2012 31.12.2012	01.01.2013 31.12.2013	Средно-геометрична номинална доходност 2009 – 2013
Номинална доходност	9.23%	5.11%	1.21%	6.85%	4.20%	5.29%
Стандартно отклонение	2.89 %	3.38%	2.61%	1.09%	1.87%	-
Коефициент на Шарп	2.95	1.39	0.13	6.06	2.20	-

1.2. Доходност

*При изготвяне на таблицата са използвани данни за стойностите на един дял на Професионален пенсионен фонд „Доверие", публикувани от Комисия за финансов надзор.

*Стандартното отклонение е статистическа мярка за разсейването на една величина около нейната средна аритметична или очаквана стойност.

*Коефициентът на Шарп е показател, който съпоставя постигнатата доходност от управлението на инвестиционен портфейл и поетия риск за постигане на тази доходност. Стойност за коефициента на Шарп се оповестява само в случай, че постигнатата номинална доходност за периода е по-висока от безрисковата доходност за съответната година.

*Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати. Постигането на положителна доходност, получаването на пълния размер на внесените средства и увеличаването на стойността на дяловете не е гарантирано.

1.3. Осигурени лица

Осигурени лица са всички лица, които са регистрирани участници във фонда и имат постъпила поне една вноска.

Към 31.12.2013 г. броят на осигурените лица в ППФ Доверие е 73,229, което представлява 27.94% от общо осигурените в професионални фондове в България.

Промяната в броя на осигурените лица спрямо тези към 31.12.2012 г. (75,632 лица) е 3.18% намаление.

1.3.1. Новоосигурени лица

Новоосигурени лица са регистрираните участници на фонда, за които през съответната година постъпва първа вноска.

През 2013 г. новоосигурените в ППФ Доверие са 3,577 лица, работещи при условията на 1 и 2 категория труд, за които е постъпила поне една вноска. От тях 627 са лица с първоначален избор, 1,846 прехвърлени от други фондове и 1,104 служебно разпределени лица от НАП.

1.3.2. Първоначален избор

Всички лица, работещи при условията на първа или втора категория труд, в тримесечен срок от възникване на правоотношението могат да изберат професионален пенсионен фонд. Приемане на заявленията за участие в професионален фонд се извършва от Национална агенция за приходите (НАП) по ред и начин, определен в Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на Комисията за финансов надзор.

През 2013 г. заявленията на 530 лица бяха приети от НАП и включени като регистрирани участници в ППФ Доверие.

1.3.3. Служебно разпределени лица

Подлежащи на служебно разпределение са лицата, които не са упражнили правото си на избор или са направили това повече от един път. Служебното разпределение се извършва по ред и начин, определен в Инструкция № 1 от 21.06.2006 г. на Комисията за финансов надзор и Управителния съвет на Национална агенция за приходите.

През 2013 г. бяха извършени общо четири служебни разпределения в девет фонда на 8,478 лица, с 19.21% по-малко в сравнение с 2012 г. (10,494 лица).

Общият брой на служебно разпределените лица в ППФ Доверие е 1,225, което представлява 14.45% от всички разпределени лица от НАП. За 90.12% от тези разпределени лица постъпиха осигурителни вноски през 2013 г.

1.3.4. Прехвърлени лица

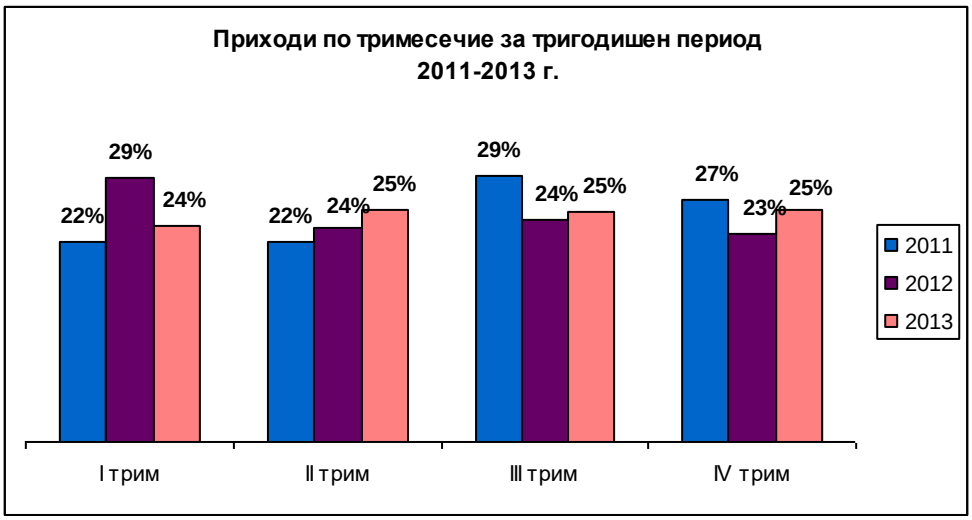
Прехвърлени лица са всички лица, прехвърлили средства или променили своето участие в рамките на календарната година.

През 2013 г. от други професионални фондове бяха прехвърлени 1,846 лица, с 68.28% повече от резултатите по този показател през 2012 г. (1,097 лица).

1.4. Приходи

През 2013 г. в ППФ Доверие средства постъпиха за 32,238 лица, което представлява 44.02 % от осигурените лица. Общият размер на постъпилите средства във Фонда е 26,932,110 лв., като 82.38 % са осигурителни вноски и лихви, а 1762% - са прехвърлени от други фондове.

Сравнение на тримесечните постъпления за тригодишен период

От преведените средства от НАП през 2013 г. 81.63% представляват вноски за текущата година, а 18.37% - за минали години.

Средно годишно на едно осигурено лице през 2013 г. са постъпили 835.42 лв., което е с 75.12% повече от 2012 г.(477.05 лв.).

Средна месечна осигурителна вноска, постъпила от НАП за 2013 г. е 77.25 лв., с 3.32% повече от 2012 г.(74.77 лв.).

Средна прехвърлена сума на едно лице в ППФ Доверие за 2013 г. е 2,569.86 лв., с 5.38% по-малко от 2012 г.(2,715.89 лв.).

1.5. Осигурени лица, напуснали фонда

Осигурени лица, напуснали професионален пенсионен фонд, са лицата, пожелали прехвърляне в друг професионален пенсионен фонд или в случаите на настъпване на осигурително събитие (ранно пенсиониране по §4 от ПЗР на КСО, навършване на възрастта за пенсиониране в ДОО или наследяване). Натрупаните суми на лица, възползвали се от правото за ранно пенсиониране по §4 от ПЗР на КСО, се прехвърлят в НОИ.

През 2013 г. 5,980 лица се напуснали ППФ Доверие, което е с 31.57% повече от 2012 г.(4,545 лица).

Прехвърлени в други професионални фондове са 4,073 лица, което представлява 68.11% от напусналите фонда и е с 52.03 % повече от 2012 г. (2,679 лица).

Лицата, напуснали фонда поради настъпване на осигурителен случай, са 1,907, или 31.89% от напусналите фонда. В сравнение с 2012 г.(1,866 лица), лицата със закрити партиди поради настъпване на осигурително събитие са нараснали с 2.2%.

Осигурителен случай	Брой лица, напуснали фонда	
	2013	2012
Пенсионери §4 от ПЗР на КСО	1,431	1,436
Пенсионери чл.68/69 на КСО	225	201
Починали	251	229
ОБЩО	**1,907**	**1,866**

Средният размер на натрупаните средства за едно лице, възползвало се от правото за ранно пенсиониране в НОИ на основание §4 от ПЗР на КСО, които са прехвърлени през 2013 г. във фонд „Пенсии" на ДОО, е 2,707.11 лв.

Средният размер на изплатените суми на лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68/69 от КСО, е 2,488.60 лв.

2. Финансова дейност

2.1. Приходи от лихви

Общо приходите от лихви през 2013 година са в размер на 6,440 хил. лв. спрямо 6,909 хил. лв. за 2012 година, като намалението е основно в резултат на спада в нивата на лихвите в глобален мащаб, независимо от нарастването на портфейла на фонда.

2.2. Приходи и разходи от операции с финансови активи и инструменти

В резултат на извършените през 2013 година сделки с ценни книжа, държани за търгуване и ежедневната им преоценка по тяхната справедлива цена, Фондът е реализирал приходи в размер на 65,375 хил. лв. и респективно е извършил 61,721 хил. лв. разходи спрямо 49,964 хил. лв. приходи и 45,226 хил. лв. разходи за 2012 година.

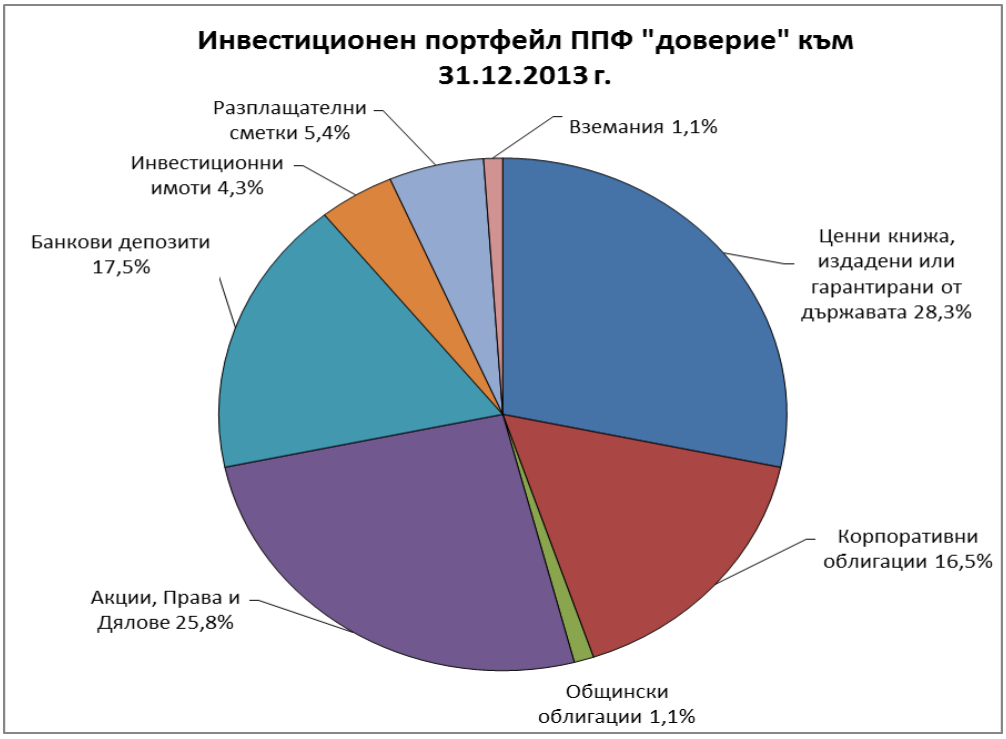
2.3. Операции с чуждестранни валути

Приходите и съответно разходите от операции с чуждестранна валута се формират основно от притежаваните през годината в портфейла ценни книжа, деноминирани в американски долари, и швейцарски франк и съответно политиката на фонда да хеджира валутния риск посредством форуърдни договори, което за 2013 година резултира в положителен нетен ефект от хеджиращите операции.

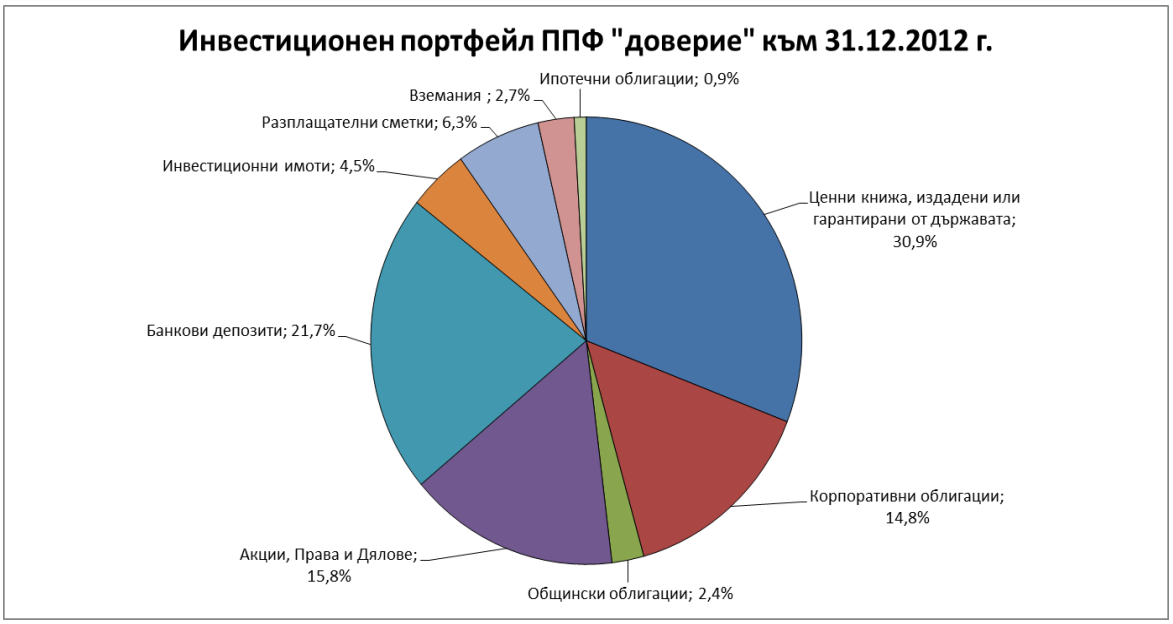
Хеджирани позиции са ценни книжа и парични средства, деноминирани в долари, а именно - чуждестранни ДЦК, български и чуждестранни корпоративни облигации, акции и КИС с обща пазарна стойност към 31.12.2013 г. в размер на 30,909 хил. лева. В баланса на фонда към 31.12.2013 г., като резултат от валутните форуърдни договори е отразено задължение в размер на 2 хил. лв. и вземане в размер на 28 хил. лв.

3. Анализ на структурата на портфейла

Структура на портфейла към 31.12.2013 г.

Структура на портфейла към 31.12.2012 г.

3.1. Парични средства

Паричните средства намаляват спрямо предходната година във връзка с нарастването на активите и провежданата инвестиционна политика.

3.2. Вземания

Вземанията, свързани с инвестициите /вземания, дължими за периода, свързани с неполучени лихви, дивиденти и др. намаляват към края на периода спрямо предходния във връзка с текущото състояние на инвестициите и притежаваните финансови инструменти.

3.3. Инвестиционни имоти

През 2013 г. Фондът е реализирал приходи от преоценка на инвестиционни имоти.

3.4. Държавни ценни книжа

Относителният дял вече надхвърля 25% от стойността на активите, като се взимат в предвид и инвестициите в чужбина, не малка част от които са чуждестранни ДЦК, което се дължи на активните действия по преструктуриране и управление на портфейла.

3.5. Банкови депозити в лева

През 2013 г. фондът намали инвестициите си в банкови депозити поради факта, че голяма част от банките намалиха значително лихвите по този банков продукт.

3.6. Банкови депозити във валута

Размерът им намалява значително както в относително изражение, така и като абсолютна стойност, което се дължи основно на влошените лихвени условия на пазара.

3.7. Ипотечни облигации

През 2013 г. отново липсваше предлагане на този вид инструмент на капиталовия пазар в България. Стойността на инвестициите в ипотечни облигации е нулева, поради падежиране на облигационната емисия през годината. Към края на 2013 г. Фондът не притежава ипотечни облигации, които са издадени от банки с разрешение за дейност в България и представлява класически инструмент на банкова корпоративна облигация, обезпечена с ипотеки съгласно закона за ипотечните облигации.

3.8. Корпоративни облигации

Относителният дял на чуждестранните ценни книжа се е увеличил значително през 2013 г. Основните инвестиции са в ДЦК на държави от ЕС, като увеличнието при тях е приблизително 20%. Индивидуалните инвестиции (облигации) също бележат ръст, като по-голямата част на ръста се дължи на увеличените инвестиции в чуждестранни корпоративни облигации, регистрирани за търговия на регулиран пазар в ЕС. Увеличение от над 56% се наблюдава при инвестициите в чуждестранни акции, причината за това увеличение е подобрената икономическа и финансова обстановка на международните пазари. Индексните и взаимните фондове нараства най-много през 2013 г. спрямо 2012 г., основните инвестиции са в страни от Европейския съюз и САЩ.

3.9. Общински облигации

Относителният дял продължава да е минимален при запазване на обема и структурата на портфейла поради липсата на развитие на този пазарен сегмент през годината.

3.10. Чуждестранни ценни книжа

Чуждестранните ценни книжа нарастват приблизително 50% в абсолютно изражение в резултат на активните действия по преструктуриране и управление на портфейла и в по-малка степен като относителен дял от портфейла в следствие увеличаване на размера на активите на фонда. Увеличава се обемът на инвестициите в ДЦК на държави от ЕС, взаимни фонове и акции, както същевременно намаление се отчита при инвестициите в ДЦК на държави извън ЕС.

3.11. Акции

Несигурността на капиталовите пазари намаля през 2013 г. Намаляха рисковете около цялостта на Европейския валутен съюз съпровождащи пазара през предходната година. Това неизбежно се отрази предпазливо позитивно и на местния капиталов пазар. Тази обстановка наложи да продължи с намаляващ интензитет прилагането на плана за действие при криза. В резултат на възприетата активна стратегия по повод управлението на портфейла от акции и дялове и състоянието на фондовите пазари, се запази поддържането на относително нисък дял на акциите и дяловете в общата стойност на портфейла. Запазиха се инвестиции в ограничен кръг компании, подбрани на база финансови показатели, география, сектор и дивидентна политика.

3.12. Задължения

Текущите задължения намаляват незначително, като основно са съставени от задължения по дължими такси към ПОК, допълнени от задължения във връзка с инвестициите на Фонда.

21.02.2014 г.

Мирослав Маринов	Даниела Петкова
Изпълнителен директор	Председател на УС

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ

за годината, приключваща на 31.12.2013 г.

	2013	2012
	BGN'000	BGN'000
ПРИХОДИ		
Приходи от дивиденти	1,103	1,151
Приходи от лихви	6,440	6,909
Приходи от операции с ценни книжа	65,375	49,964
Приходи от операции с чуждестранна валута	11,944	10,924
Приходи, свързани с инвестиционни имоти	40	-
ВСИЧКО ПРИХОДИ	**84,902**	**68,948**
РАЗХОДИ		
Разходи по операции с ценни книжа	61,521	45,008
Разходи от обезценка на ценни книжа	200	218
Разходи по операции с чуждестранна валута	13,501	10,818
Разходи, свързани с инвестиционни имоти	-	22
ВСИЧКО РАЗХОДИ	**75,222**	**56,066**
ДОХОД	**9,680**	**12,882**

Приложения от 1 до 6 са неразделна част от финансовите отчети.

21.02.2014 г.

Съставител	Изпълнителен директор	Председател на УС	Одитор:
Недялка Кънчева	Мирослав Маринов	Даниела Петкова	БДО България ООД
			Стоянка Апостолова, управител ДЕС, регистриран одитор
			Богданка Соколова, управител ДЕС, регистриран одитор

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

към 31.12.2013 г.

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN'000	BGN'000
АКТИВ		
Нетекущи активи		
Банкови депозити	6,090	26,405
Инвестиционни имоти	8,202	8,162
Всичко нетекущи активи	**14,292**	**34,567**
Текущи активи		
Парични средства и еквиваленти	14,271	15,990
Банкови депозити	23,236	8,340
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	18,973	21,270
Ценни книжа, приети за търговия на регулираните пазари за ценни книжа	36,511	39,683
Общински облигации	606	766
Ипотечни облигации	-	1,712
Инвестиции в чужбина	80,295	53,892
Вземания, свързани с инвестиции	2,046	4,840
Всичко текущи активи	**175,938**	**146,493**
ВСИЧКО АКТИВИ	**190,230**	**181,060**
ПАСИВ		
Нетекущи пасиви		
Задължения към осигурени лица	190,048	180,875
Всичко нетекущи пасиви	**190,048**	**180,875**
Текущи пасиви		
Задължения към ПОД	149	154
Други текущи пасиви	33	31
Всичко текущи пасиви	**182**	**185**
ВСИЧКО ПАСИВИ	**190,230**	**181,060**

Приложения от 1 до 6 са неразделна част от финансовите отчети.

21.02.2014 г.

Съставител	Изпълнителен директор	Председател на УС	Одитор:
Недялка Кънчева	Мирослав Маринов	Даниела Петкова	БДО България ООД
			Стоянка Апостолова, управител ДЕС, регистриран одитор
			Богданка Соколова, управител ДЕС, регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, приключваща на 31.12.2013 г.

	2013 /BGN'000/			**2012** /BGN'000/		
	Постъпления	**Плащания**	**Нетен поток**	**Постъпления**	**Плащания**	**Нетен поток**
Парични потоци от пенсионноосигурителна дейност						
Парични потоци, свързани с осигурени лица	22,188	4,959	17,229	22,823	3,257	19,566
Парични потоци от/към други пенсионни фондове	293	15,297	(15,004)	300	6,982	(6,682)
Парични потоци от/към пенсионноосигурителното дружество, в т.ч:	1	2,737	(2,736)	1	2,852	(2,851)
- такси	-	*2,736*	*(2,736)*	-	*2,851*	*(2,851)*
- други	*1*	*1*	-	*1*	*1*	-
Парични потоци от дивиденти	960	-	960	1,133	-	1,133
Парични потоци от лихви	4,587	-	4,587	5,426	-	5,426
Парични потоци от сделки с инвестиции	70,591	78,890	(8,299)	163,421	181,804	(18,383)
Парични потоци от сделки с чуждестранна валута	4,297	2,753	1,544	3,729	4,648	(919)
Парични потоци, свързани с инвестиционни имоти	-	-	-	-	22	(22)
Други парични потоци	-	-	-	-	10	(10)
Изменение на паричните средства през периода			**(1,719)**			**(2,742)**
Парични средства в началото на периода			15,990			18,732
Парични средства в края на периода			14,271			15,990

Приложения от 1 до 6 са неразделна част от финансовите отчети.

21.02.2014 г.

Съставител	Изпълнителен директор	Председател на УС	Одитор:
Недялка Кънчева	Мирослав Маринов	Даниела Петкова	БДО България ООД
			Стоянка Апостолова, управител
			ДЕС, регистриран одитор
			Богданка Соколова, управител
			ДЕС, регистриран одитор

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ
за годината, приключваща на 31.12.2013 г.

1. Организация и дейност на Професионален пенсионен фонд Доверие

1.1 Организация

Професионален пенсионен фонд Доверие (Фондът, ППФ Доверие, ППФ) е регистриран на 28 ноември 2000 година с решение No 13905/2000 година на Софийски градски съд.

Фондът е отделно юридическо лице, което се представлява пред трети лица и се управлява от Пенсионно-осигурителна компания Доверие (ПОК Доверие, Дружеството), представлявана заедно от двама изпълнителни директори, или заедно от един изпълнителен директор и председателя на Управителния съвет на Дружеството.

Общото събрание на акционерите на ПОК Доверие от 24 юни 2002 година взе решение за вливане на Българско пенсионно-осигурително дружество и управляваните от него фондове в Пенсионно-осигурителна компания Доверие и управляваните от нея съответни пенсионни фондове. След осъществяване на необходимите процедури на 20 май 2003 година Български професионален пенсионен фонд се вля в Професионален пенсионен фонд Доверие.

1.2 Дейност

Първите осигурителни вноски във Фонда се получават през 2001 година и се отнасят за 2000 и 2001 година.

Към 31 декември 2013 година общият брой на членовете на ППФ Доверие по данни на КФН е 73,229.

Доходността от инвестирането на активите на ППФ Доверие за периода 2013 г. е 4.20% на годишна база (по данни на КФН).

2. Основни принципи на счетоводната политика

2.1. Счетоводни принципи и база на финансовите отчети

Професионален пенсионен фонд Доверие води своето счетоводство съгласно счетоводните принципи и методи, заложени в Закона за счетоводство, Наредба №9/19.11.2003 година за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионно-осигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди, издадена от председателя на Комисията за финансов надзор (КФН) (Наредба № 9) и Международните стандарти за финансови отчети (МСФО).

Финансовите отчети на Фонда са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети (International Financial Reporting Standards (IFRS)). Международните стандарти за финансови отчети включват Международните стандарти за финансови отчети и тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти и Международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards (IAS)) и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС) и са приети от Комисията на Европейския съюз.

Нови стандарти, разяснения и изменения в сила от 1 януари 2013 година

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС са в сила за текущия отчетен период:

- Изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане - изменения относно хиперинфлация и премахването на фиксирани дати за прилагащите за първи път МСФО, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  Измененията включват две промени в стандарта. Датата 1 януари 2004 г. е заменена с датата на преминаване към МСФО при сделки, свързани с отписване на активи и пасиви, и при определяне на справедливата стойност на финансови активи и пасиви, като се използват техники за оценяване. Втората промяна позволява на дружества след период на свръхинфлация да оценяват финансовите активи и пасиви, държани преди нормализирането на икономиката, по справедлива стойност и да я използва като приета стойност при изготвянето на първия отчет по МСФО.

- Изменения в МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане" (издадени на 13 март 2012 година) - Правителствени заеми, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 4 март 2013 г., публикуван в ОВ на 5 март 2013 г.

  Изменението дава насоки как да се отчитат правителствените заеми с лихва по-ниска от пазарните нива при изготвянето на първия отчет по МСФО. То също добавя освобождаване от ретроспективно прилагане в съответствие с изискването на МСС 20.

- Изменения на МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване – нетиране на финансови активи и финансови пасиви – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 13 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  Новите оповестявания са свързани с количествена информация относно признати финансови инструменти, нетирани в отчета за финансово състояние, както и онези финансови инструменти, за които има споразумение за нетиране независимо от това дали те са нетирани.

- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност дефинира справедливата стойност като цена, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Стандартът уточнява, че справедливата стойност се базира на сделка, сключвана на основния пазар за активи или пасива или при липса на такъв – на пазара с най-благоприятни условия. Основният пазар е пазарът с най-голям обем и дейност за съответния актив или пасив.

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети – представяне на пера в друг всеобхватен доход – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2012 г., приет от ЕС на 5 юни 2012 г., публикуван в ОВ на 6 юни 2012 г.
  Измененията изискват представянето на отделните елементи на другия всеобхватен доход в две групи в зависимост от това дали те ще се прекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Елементи, които не се прекласифицират, напр. преоценки на имоти, машини и съоръжения, се представят отделно от елементи, които ще се прекласифицират, напр. отсрочени печалби и загуби от хеджиране на парични потоци. Дружествата, избрали да представят елементите на другия всеобхватен доход преди данъци следва да показват съответната сума на

данъците за всяка една от групите по отделно. Наименованието на отчета за всеобхватния доход е променено на „отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“, но могат да се използват и други заглавия. Измененията следва да се прилагат ретроспективно.

- Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода – отсрочени данъци: възстановимост на активи, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  Стандартът изисква дружествата да оценяват отсрочените данъци, свързани с активи, в зависимост от начина, по който се очаква да бъде възстановена тяхната балансова стойност чрез използване или продажба. За инвестиционни имоти, отчитани по справедлива стойност съгласно МСС 40 Инвестиционни имоти, е трудно и субективно да се определи каква част от възстановяването ще се извърши чрез последващо използване или продажба. Изменението въвежда изключение от посочения принцип - опровержимото предположение, че балансовата стойност на посочените инвестиционни имоти ще бъде възстановена единствено чрез продажба. В резултат на изменението в стандарта ПКР 21 Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизируеми активи е отменено.

- Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица – подобрения при отчитането на доходите на персонала при напускане, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 5 юни 2012 г., публикуван в ОВ на 6 юни 2012 г.

  Измененията на МСС 19 премахват метода на коридора и изискват представянето на финансовите разходи и приходи на нетна база. Актюерските печалби и загуби са преименувани на преоценки и следва да бъдат признати незабавно в другия всеобхватен доход. Те не се прекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Измененията се прилагат ретроспективно съгласно МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки.

- Изменения на различни стандарти (МСФО 1, МСС 1, МСС 16, МСС 32, МСС 34), произтичащи от Годишни подобрения 2009 - 2011 г. (издадени на 17 май 2012 година), в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приети от ЕС на 27 март 2013 г., публикувани в ОВ на 28 март 2013 г.

  Измененията на МСФО 1 пояснняват, че дадено предприятие може да приложи МСФО 1 повече от един път при определени обстоятелства. Въвежда се право на избор при прилагането на МСС 23 от датата на преминаване или по-ранна дата.

  Изменението на МСС 1 пояснява, че предприятия, които представят два сравнителни периода в отчета за финансовото състояние съгласно изискванията на МСС 8, не следва да включват информация за началните салда на предходния период в поясненията. В случай че ръководството представя по собствено желание допълнителна сравнителна информация в отчета за финансовото състояние или отчета за доходите, то и поясненията трябва да включват допълнителна информация.

  Изменението на МСС 16 пояснява, че резервни части и обслужващо оборудване се класифицират като имоти, машини и съоръжения, а не като материални запаси, когато е приложима дефиницията за имоти, машини и съоръжения и те се използват за повече от една година.

  Изменението на МСС 32 пояснява, че отчитането на данък печалба във връзка с разпределение на дивиденти и разходи по сделки със собствениците е в съответствие с МСС 12. Данък върху доходите във връзка с разпределение на дивиденти се признава в печалбата или загубата, докато данък върху доходите във връзка с разходи по сделки със собствениците се признава в собствения капитал.

Изменението на МСС 34 пояснява, че общата сума на активите и пасивите по сегменти се представя в междинния консолидиран финансов отчет, в случай че тази информация се предоставя регулярно на лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, и тя се е променила съществено в сравнение с оповестената информация в последния годишен консолидиран финансов отчет.

- КРМСФО 20 Разходи за отстраняване на повърхностния слой в производствената фаза на открита мина, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  Пояснението изисква съществуващи капитализираните разходи за отстраняване на повърхностния слой да бъдат рекласифицирани като компонент на актива, за който се отнася дейността по отстраняване на повърхностния слой. Ако няма разграничима част от рудното поле, към която този компонент може да бъде отнесен директно, той се признава в неразпределената печалба.

Приемането на тези изменения към съществуващи стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Дружеството.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които са издадени от СМСС и са приети от ЕС, но все още не са в сила

- МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети" въвежда нова дефиниция на контрола, базирана на определени принципи, която следва да се прилага за всички инвестиции при определянето на базата за консолидация.

- МСФО 11 Съвместни ангажименти, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  МСФО 11 Съвместни ангажименти замества МСС 31 Дялове в съвместни предприятия и заменя трите категории „съвместно контролирани предприятия", „съвместно контролирани операции" и „съвместно контролирани активи" с две категории – „съвместни операции" и „съвместни предприятия". Изборът относно прилагането на метода на пропорционална консолидация при отчитането на съвместни предприятия вече не е допустим. Методът на собствения капитал е задължителен за прилагане при отчитането на всички съвместни предприятия.

- МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия е нов стандарт относно изискванията за оповестяване при всички форми на дялово участие в други предприятия, включително съвместни предприятия, асоциирани предприятия, дружества със специална цел и други неконсолидирани дружества.

- МСС 27 Индивидуални финансови отчети (ревизиран 2011 г.), в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

МСС 27 Индивидуални финансови отчети (ревизиран) се отнася вече само за индивидуални финансови отчети, изискванията за които не са съществено променени.

- МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия" (ревизиран 2011 г.) .), в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия (ревизиран) продължава да предписва метода на собствения капитал. Промени в обхвата на стандарта са извършени поради публикуването на МСФО 11 Съвместни ангажименти.

- Изменения на МСС 32 Финансови инструменти: представяне - нетиране на финансови активи и финансови пасиви, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 13 декември 2012 г., публикуван в ОВ на 29 декември 2012 г.

  Изменението уточнява, че правото на нетиране на финансови активи и пасиви трябва да бъде в сила към момента, а не да възниква в зависимост от бъдещо събитие. То също така трябва да може да бъде упражнявано от всички страни в рамките на обичайната дейност, както и в случаи на неизпълнение, несъстоятелност или банкрут.

- Изменения на МСС 36 Обезценка на активи – Оповестяване на възстановимата стойност за нефинансови активи, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 19 декември 2013 г., публикуван в ОВ на 20 декември 2013 г.

  Търсеният ефект от изменението е да се намалят обстоятеслтвата, при които възстановимата стойност на активи или групи активи генериращи парични потоци се изисква да бъде оповестена, да се изяснят изискваните оповестявания и да се представи изричното изискване да се оповестява дисконтовия процент, който се използва при определяне на обезценката (или нейното възстановяване), където възстановимата стойност (базирана на справедлива стойност минус разходите при отписване) е определена чрез използването на техника на настоящата стойност.

- Изменения на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване – Новация на деривативи и продължаване на отчитането на хеджиране, в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 19 декември 2013 г., публикуван в ОВ на 20 декември 2013 г.

  Според измененията няма да бъде необходимо да се преустанови счетоводното отчитане при хеджиране, ако хеджиран деривати е бил новиран, при условие че определени критерии са удволетворени. Новацията индикира събитие, при което първоначалните страни по дериватив са съгласни, че един или повече клирингови контрагенти заменят първоначалния контрагент, за да станат те новите контрагенти на всяка от страните. За да има полза от изменените насоки, новацията на централен контрагент трябва да е в резултат на закони и правила или от въвеждането на закони и правила.

- Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 11 Съвместни ангажименти и МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия – Ръководство за преминаване (издадени на 28 юни 2012 година) в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. приети от ЕС на 4 април 2013 г., публикувани в ОВ на 5 април 2013 г.

  Целта на измененията е да се предостави допълнително облекчение при преминаването към МСФО 10, МСФО 11 Съвместни ангажименти и МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия, чрез „ограничаване на изискването да бъде предоставяна коригирана сравнителна информация само за предходния сравнителен период". Също така, бяха направени изменения на

МСФО 11 и МСФО 12, за да се елеминира изискването да бъде предоставяна сравнителна информация за периоди, предхождащи предходния период.

- Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия – Ръководство за преминаване и МСС 27 Индивидуални финансови отчети - отнасят се за инвестиционните предприятия (издадени на 31 октомври 2012 година) в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. приети от ЕС на 20 ноември 2013 г., публикувани в ОВ на 21 ноември 2013 г.

Измененията определят изискванията за това, дадено дружество да бъде оценено като „инвестиционно дружество". Ако дадено дружество отговаря на дефиницията за инвестиционно дружество, не е позволено то да консолидира дъщерните си дружества и от него се изисква да измерва инвестициите си в тези дъщерни предприятия по справедлива стойност през печалба и загуба. Въпреки това от инвестиционното дружество все още ще се изисква да консолидира дъщерно дружество, когато дъщерното дружество извършва услуги, които се отнасят към инвестиционните дейности извършвани от инвестиционното дружество.

Документи издадени от СМСС/КРМСФО, които не са одобрени за прилагане от ЕС

Следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са одобрени за прилагане от ЕС и съответно не са взети пред вид от Дружеството при изготвянето на този финансов отчет.

- МСФО 9 Финансови инструменти (издаден на 12 ноември 2009 г.) и Допълнения към МСФО 9 и МСФО 7 Задължителна дата на влизане в сила и оповестявания за преминаването (издадени на 16 декември 2011 г.) , в сила от 1 януари 2015 г.; Отчитане на хеджирането и изменения на МСФО 9, МСФО 7 and МСС 39 (издадени на 19 ноември 2013 г.), все още не е приет от ЕС

  МСФО 9 представлява първата част от проекта на Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване" до края на 2010 г. Той заменя четирите категории финансови активи при тяхното оценяване в МСС 39 с класификация на базата на един единствен принцип. МСФО 9 изисква всички финансови активи да се оценяват или по амортизирана стойност или по справедлива стойност. Амортизираната стойност предоставя информация, която е полезна при вземането на решения, относно финансови активи, които се държат основно с цел получаването на парични потоци, състоящи се от плащане на главница и лихва. За всички други финансови активи включително тези, държани за търгуване, справедливата стойност представлява най-подходящата база за оценяване. МСФО 9 премахва необходимостта от няколко метода за обезценка, като предвижда метод за обезценка само за активите, отчитани по амортизирана стойност. Допълнителни раздели във връзка с обезценка и счетоводно отчитане на хеджиране са все още в процес на разработване. Ръководството на Дружеството следва да оцени ефекта от измененията върху финансовия отчет. Въпреки това то не очаква измененията да бъдат приложени преди публикуването на всички раздели на стандарта и преди да може да се оцени техния цялостен ефект.

- Изменение в МСС 19 Доходи на наети лица – Планове с дефинирани доходи: Вноски от наетите лица (издадени на 21 ноември 2013 г.), в сила от 1 януари 2014. г.; все още не е прието от ЕС

  Изменението изяснява параграф 93 от МСС 19 Доходи на наети лица, който се отнася за отчитането на вноски от заети лица, определени в официалните условия на план с дефинирани доходи, чрез осигуряване на насоки за отчитането на вноски от наети лица относно услуга.

- Годишни подобрения 2010 - 2012 г. (издадени на 12 декември 2013 година), в сила от 1 юли 2014 г., все още не са приети от ЕС

Изменението на МСФО 2 Плащане на базата на акции коригира дефинициите за „условие за придобиване" и „пазарно условие" и добавя дефиниции за „условие за резултат" и „условие за отработен трудов стаж" (които преди това бяха част от дефиницията за „условие за придобиване").

Измененията на МСФО 3 Бизнес комбинации са по отношение на: отчитането на възнаграждения под условие при бизнес комбинация – уточнява се, че условно плащане, което е класифицирано като актив или пасив трябва да бъде измервано по справедлива стойност на всяка отчетна дата; сумарното представяне по оперативни сегменти – изисква се дружествата да оповестяват преценките, направени от ръководството при прилагане на критериите за сумарно представяне по оперативни сегменти.

Изменението на МСФО 8 Оперативни сегменти изяснява, че предприятията трябва да предоставят равнение на общата сума на активите на отчетните сегменти с активите на предприятието, ако активите на сегментите се отчитат регулярно.

Изменението на МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност изяснява, че с публикуването на МСФО 13 и с изменението на МСФО 9 и МСС 39, не е премахната възможността за оценяването на краткосрочни вземания и задължения без определен лихвен процент по тяхната фактурна стойност без дисконтиране, ако ефектът от липсата на дисконтиране не е съществен.

Изменението на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения изяснява, че когато даден имот, машина или съоръжение е преоценен, брутната балансова (отчетна) стойност се коригира по начин, който е последователен с преоценката на балансовата стойност.

Изменението на МСС 24 Оповестяване на свързани лица изяснява, че предприятие, което осигурява услуги свързани с ключов управленски персонал на отчитащото се предприятие или на дружеството майка на отчитащото се предприятие е свързано лице на отчитащото се предприятие.

Изменението на МСС 38 Нематериални активи изяснява, че когато нематериален актив е преоценен, брутната балансова (отчетна) стойност се коригира по начин, който е последователен с преоценката на балансовата стойност.

- Годишни подобрения 2011 - 2013 г. (издадени на 12 декември 2013 година), в сила от 1 юли 2013 г., все още не са приети от ЕС

Изменението на МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане изяснява, че дружествата в първия си финансов отчет по МСФО имат избор между прилагането на съществуващ и в действие МСФО или ранно прилагане на нов или ревизиран МСФО, който не е все още задължително в действие, при положение че новият или ревизираният МСФО позволява ранно прилагане. От дружествата се изисква да прилагат едни и същи версии на МСФО по време на периодите, покрити от първия финансов отчет, съставен съгласно МСФО.

Изменението на МСФО 3 Бизнес комбинации изяснява, че МСФО 3 изключва от обхвата си отчитането на формирането на съвместно предприятие във финансовите отчети на самото съвместно предприятие.

Изменението на МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност изяснява, че обхватът на изключението към портфейла, дефиниран в параграф 52 на МСФО 13 включва всички договори, отчетени според обхвата на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване или МСФО 9 Финансови инструменти, без значение дали отговарят на дефиницията за финансови активи или финансови пасиви според МСС 32 Финансови инструменти: Представяне.

Изменението на МСС 40 Инвестиционни имоти изяснява, че определянето на това, дали специфична транзакция отговаря на дефиницията, както за бизнес комбинация според МСФО 3 Бизнес комбинации, така и за инвестиционен имот според МСС 40 Инвестиционни имоти изисква отделното прилагане на двата стандарта независимо един от друг.

- КРМСФО 21 Налози (издадено на 20 Май 2013), в сила от 1 януари 2014 г., все още не е прието от ЕС
  КРМСФО 21 предлага насоки относно признаването на задължение за налог, наложен от правителство, както за налози, отчетени според МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, така и за тези, за които моментът и сумата на налога са несигурни. Разяснението покрива отчитането на изходящи потоци на ресурси, наложени на предприятия от правителство (включително правителствени агенции и подобни организации), в съответствие със закони и/или правила. Това обаче не включва данъци върху дохода (виж МСС 12 Данъци върху дохода), глоби и други наказания, задължения, възникващи от търговски схеми на емисии и изходящи потоци на ресурси, влизащи в обхвата на други стандарти. КРМСФО 21 идентифицира задължаващото събитие за признаване на задължение като дейността, която задейства плащането на налога в съответствие със съответната правна рамка. Разяснението изяснява, че „икономическата принуда" и принципа за действащо предприятие не създават или не предполагат, че задължаващото събитие се е случило.

Някои от стандартите и разясненията, посочени по-горе не са приложими за дейността на Фонда, поради което няма да окажат влияние върху финансовите отчети. За останалите към датата на съставянето на тези отчети ръководството на Фонда все още не е оценило потенциалните ефекти от тези промени върху финансовите отчети.

Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към края на отчетния период, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Приблизителните оценки и предположения се основават на историческия опит и фактори, които се считат за приложими. Действителните резултати могат да се различават от тези предположения.

Оценките и предположенията се преглеждат текущо.

Оценка на справедливата стойност

Фондът притежава инвестиционни имоти и финансови инструменти, които се оценяват и оповестяват по справедлива стойност (бел. 10). Входящите данни за определяне на справедливата стойност, използвани при методите за оценка, се категоризират в различни нива, според това, доколко са наблюдаеми:

- Ниво 1: Котирани (некоригирани) цени за идентични позиции на активен пазар

- Ниво 2: Входящи данни, различни от котираните цени включени в ниво 1, които са достъпни за наблюдение пряко или косвено

- Ниво 3: Ненаблюдаеми входящи данни

Класифицирането на отделна позиция съгласно горепосочените нива се базира на най-ниското ниво на използваните входящи данни, което има значителен ефект върху определянето на справедливата стойност. Преминаването на позиции от едно ниво в друго се признава в периода на възникване.

Основните счетоводни политики, прилагани при изготвянето на финансовите отчети, са посочени по-долу. Тези счетоводни политики са прилагани последователно през всички представени години, освен ако не е посочено друго.

2.2. Отчетна единица

Приложените финансови отчети са представени в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго.

2.3. Парични средства

Паричните средства включват: парични средства в брой, по сметки в банки, депозити с остатъчен срок до падежа от 3 месеца, както и начислените, но неполучени лихви към датата на баланса.

Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат в левова равностойност на база валутния курс към датата на операцията и се преоценяват ежедневно, като се използва официалният курс на БНБ. Към 31.12.2013 година те са представени по заключителния курс на БНБ.

Курсовите разлики от преоценката се третират като текущи финансови приходи и разходи за годината и се включват в отчета за доходите за текущата година.

2.4 Вземания

Вземанията се отчитат по номинална стойност. Вземанията са свързани с инвестициите /вземания, дължими за периода, свързани от неполучени лихви, дивиденти и др./.

В случаите, когато има сключени договори за обратно изкупуване /репо-сделки/ и когато Фондът е приемаща страна на финансови инструменти, предмет на репо-сделки, в баланса се отразява вземане по репо-сделки. Обезпечение по сделката са ценните книжа, предмет на сделката. Възникналото вземане се оценява последващо по амортизирана стойност, определена чрез натрупване на полагащата се лихва. Ценните книжа, предмет на сделката не се включват като финансов актив в баланса и не се оценяват последващо.

Към края на всеки отчетен период ръководството на фонда прави преглед за обезценка на всички вземания, за да прецени дали съществуват индикации, че балансовата им стойност може да не бъде възстановима.

Към 31.12.2013 г. ръководството е направило преглед за обезценка и в резултат на този анализ са начислени разходи за обезценка в отчета за доходите.

2.5. Инвестиционни имоти

Първоначално инвестиционните имоти се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена и разходите по сделката.

Последващи разходи – с последващите разходи, свързани с инвестиционните имоти, се коригира балансовата стойност, когато е вероятно ППФ да има икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия инвестиционен имот.

Последваща оценка – прилага се моделът на справедлива стойност. След първоначалното признаване, всеки отделен инвестиционен имот се отчита по справедлива стойност, като разликите, възникващи от промяната в справедливата стойност се признават като текущ финансов приход или разход.

Ръководството на Фонда назначава независими оценители, които да отговарят на законовите изисквания и да не:

1. притежават пряко или чрез свързани лица акции в пенсионноосигурителното дружество;

2. са членове на управителен или контролен орган на пенсионноосигурителното дружество;

3. са свързани лица с член на управителния или контролния орган на пенсионноосигурителното дружество или с лице, което притежава пряко или чрез свързани лица повече от 5 на сто от акциите на дружеството;

4. са продавачи на недвижимия имот, член на управителен или контролен орган, съдружник или акционер на продавача, както и свързано лице с продавача, с член на управителния или контролния му орган, с негов съдружник или акционер;

5. могат да бъдат повлияни от друга форма на зависимост или конфликт на интереси

2.6. Задължения

Текущите задължения се отчитат по номинална стойност. Текущите задължения на Професионален пенсионен фонд Доверие са от такси към Пенсионно-осигурителното дружество и задължения, свързани с инвестициите на фонда.

Всички получени вноски от пенсионноосигурените лица се отчитат с датата на постъпване по сметка на Фонда и се третират като нетекущи задължения.

2.7. Приходи от лихви

Приходите на ППФ се признават съгласно характеристиките на всеки финансов инструмент. Лихвите по депозити, ДЦК, корпоративните, общинските и ипотечни облигации са изчислени с натрупване към края на годината.

2.8. Приходи и разходи от операции с финансови активи и инструменти

Ценните книжа, държани за търгуване се преоценяват ежедневно до тяхната справедлива цена, като разликата се отчита като текущи приходи и разходи в отчета за доходите.

2.9. Приходи от инвестиционни имоти

След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, като разликите, възникващи от промяната в справедливата стойност се признават като текущ финансов приход или разход.

2.10. Преоценка на чуждестранни валути

Сделките в чуждестранна валута се оценяват в български лева по действащия в момента на сделката обменен курс на БНБ.

Валутно-курсовите разлики, възникващи при уреждането на сделки или отчитането на операции в чуждестранни валути по курсове, различни от тези, по които те са били първоначално оценени, се определят в момента на тяхното възникване и се включват в отчета за доходите.

Съгласно Наредба 9, считано от 1 юли 2004 г. паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно по централния курс на БНБ.

2.11. Хеджиране

Съгласно възприетата инвестиционна политика, позициите в чуждестранна валута следва да бъдат хеджирани. Хеджирането се счита за ефективно, когато резултатите са в границите от 80 до 125 процента. През 2013 г. хеджиращи операции са извършвани чрез валутни форуърдни договори с няколко банки.

2.12. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Ползването на адекватна информация от финансовите пазари (банки – попечители, БФБ и финансово-информационни системи Reuters, Bloomberg) позволява определянето на справедливата стойност на притежаваните от Фонда финансови инструменти, спазвайки и изискванията на Наредба 9.

2.13. Инвестиции

Инвестициите в ценни книжа се отчитат като ценни книжа, държани за търгуване и считано от 1 юли 2004 година ежедневно се оценяват по справедлива стойност съгласно изискванията на Наредба 9. Разликите от преоценката на инвестициите в ценни книжа се признават текущо като финансови приходи и разходи и се отразяват отчета за доходите.

2.14. Събития след края на отчетния период

Събития, настъпили след датата, към която са съставени финансовите отчети, които дават допълнителна информация за състоянието на Фонда към тази дата (коригиращи събития), са отразени във финансовите отчети.

Събития, настъпили след датата, към която са съставени финансовите отчети, които не са коригиращи, се оповестяват в бележките към финансовите отчети, ако са съществени.

3. Нетни активи на Пенсионния фонд

Нетните активи на ППФ към 31 декември 2013 и 2012 година са както следва:

	Бележки	31.12.2013 BGN'000	31.12.2012 BGN'000
АКТИВИ			
Държавни ценни книжа България	3.1	18,973	21,270
Депозити в лева	3.2	29,156	31,209
Депозити във валута	3.3	4,155	8,036
Инвестиционни имоти България	3.4	8,202	8,162
Ипотечни облигации България	3.5	-	1,712
Корпоративни облигации България	3.6	14,409	18,903
Общински облигации България	3.7	606	766
Чуждестранни ценни книжа	3.8	80,295	53,892
Вземания, свързани с инвестиции	3.9	2,046	4,840
Акции, търгувани на БФБ – София и КИС	3.10	22,102	20,780
Разплащателни сметки в лева		9,163	517
Разплащателни сметки във валута		1,123	10,973
ОБЩО АКТИВИ		**190,230**	**181,060**
Минус: Задължения	3.11	(182)	(185)
ОБЩО НЕТНИ АКТИВИ		**190,048**	**180,875**

Активите на Професионалния пенсионен фонд са инвестирани предимно в ДЦК и депозити, деноминирани в евро и лева. Освен това, част от средствата на Фонда са инвестирани в корпоративни и общински облигации, в чуждестранни ценни книжа, КИС, както и в акции, търгувани на регулирани пазари и инвестиционни имоти. Всички инвестиции са преоценени по пазарната им стойност.

3.1. Държавни ценни книжа, издадени от Република България

През изминалата година Фондът намали незначително експозицията си в държавни ценни книжа, като в основна степен намалението е при деноминираните в лева облигации.

	31.12.2013 BGN'000	31.12.2012 BGN'000
Държавни ценни книжа, деноминирани в лева	7,932	9,425
Държавни ценни книжа, деноминирани в чуждестранна валута	11,041	11,845
Общо	**18,973**	**21,270**

Експозицията на Фонда в български държавни ценни книжа към 31.12.2013 г е както следва:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Пазарна стойност /BGN'000/
Република България	BG2040008216	4.500%	BGN	658	16.01.2018	739
Република България	BG2040010212	5.000%	BGN	2,350	13.07.2020	2,708
Република България	BG2040011210	5.000%	BGN	2,176	19.07.2021	2,498
Република България	BG2040012218	5.000%	BGN	1,731	11.07.2022	1,987
Република България	XS0802005289	4.250%	EUR	2,000	09.07.2017	4,311
Република България	BG2040210218	5.750%	EUR	2,570	29.09.2025	6,073
Република България	BG2040112216	4.500%	EUR	299	18.01.2019	657
Общо						**18,973**

Инвестициите в ДЦК са преоценени по пазарна стойност.

3.2. Банкови депозити в лева

Размерът на банковите депозити в лева на ППФ към 31 декември 2013 година възлиза на 29,156 хил. лв. с включена натрупана лихва по тези депозити към 31 декември 2013 година в размер на 1,071 хил. лв., отразена в стойността на депозитите в баланса на Фонда. Среднопретегленият лихвен процент, изчислен на база номиналната стойност на депозитите в лева е в размер на 4.79%.

Банка	Валута	Номинал / BGN'000/	Падеж	Стойност /BGN'000/	Кредитен рейтинг	Рейтингова агенция
УниКредит Булбанк АД	BGN	2,958	30.06.2014	3,182	BBB	S & P
УниКредит Булбанк АД	BGN	1,910	24.03.2014	2,090	BBB	S & P
УниКредит Булбанк АД	BGN	1,432	12.06.2014	1,543	BBB	S & P
УниКредит Булбанк АД	BGN	1,061	31.03.2014	1,160	BBB	S & P
УниКредит Булбанк АД	BGN	700	01.02.2014	735	BBB	S & P
Райфайзенбанк ЕАД	BGN	3,688	28.10.2014	3,726	Ba2	Moody's
Райфайзенбанк ЕАД	BGN	2,154	27.10.2014	2,176	Ba2	Moody's
Райфайзенбанк ЕАД	BGN	1,197	07.05.2014	1,233	Ba2	Moody's
Прокредит Банк АД	BGN	5,085	09.05.2014	5,252	BB+	Fitch
МКБ Юнионбанк АД	BGN	3,000	04.12.2014	3,008	BB-	Fitch
Алианц Банк България АД	BGN	1,900	29.05.2015	1,935	BBB+	Fitch
Алианц Банк България АД	BGN	3,000	21.11.2014	3,116	BBB+	Fitch
Общо				**29,156**		

3.3. Банкови депозити във валута

Размерът на банковите депозити по номинал във валута на ППФ към 31 декември 2013 г. възлиза на 2,100 хил. евро. Натрупаната лихва по тези депозити към 31 декември 2013 г. е 48 хил. лв., отразена в стойността на депозитите в баланса на фонда. Среднопретегленият лихвен процент, изчислен на база номиналната стойност на депозитите в евро е в размер на 3.00%.

Банка	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Стойност /BGN'000/	Кредитен рейтинг	Рейтингова агенция
Българска банка за развитие АД	EUR	2,100	12.08.2015	4,155	BBB-	Fitch
Общо				**4,155**		

3.4. Инвестиционни имоти

Към 31 декември 2013 година Професионален пенсионен фонд Доверие притежава инвестиция в следните недвижими имоти

Описание	Дата на придобиване	Местонахождение на имота	Цена на придобиване /BGN'000/	Справедлива стойност в /BGN'000/
Офис помещение	11.07.2002	гр. Търговище	33	65
Имот Несебър – право на строеж	30.11.2010	с. Свети Влас	4,610	4,568
УПИ	23.11.2007	с. Свети Влас	3,652	3,569
Общо				**8,202**

Оценката на инвестиционните имоти по справедлива стойност към 31 декември 2013 година и 31 декември 2012 година е извършена от независими външни оценители от Брайт Консулт ООД с подходяща квалификация и дългогодишен опит в оценяването на подобни имоти. Справедливата стойност на инвестиционните имоти е категоризирана като повтаряща се оценка по справедлива стойност в ниво 3. Връзката между методите за оценка и съществените ненаблюдаеми входящи данни и между ключовите ненаблюдаеми входящи данни и справедливата стойност е посочена в бел. 6. Финансови инструменти и инвестиционни имоти - Управление на риска.

3.5. Ипотечни облигации

През 2013 г. отново липсваше предлагане на този вид инструмент на капиталовия пазар в България. Стойността на инвестициите в ипотечни облигации е нулева, поради падежиране на облигационната емисия през годината. Към края на 2013 г. Фондът не притежава ипотечни облигации, които са издадени от банки с разрешение за дейност в България и представлява класически инструмент на банкова корпоративна облигация, обезпечена с ипотеки съгласно закона за ипотечните облигации.

3.6. Корпоративни облигации

Развитието на този пазарен сегмент привлече известен интерес от страна на инвеститорите спрямо 2012 г., търсейки по-голяма сигурност в инвестициите спрямо капиталовите инструменти и същевременно по-висока доходност от държавния или държавно гарантиран дълг. Реализираните обеми са все още значително по-ниски от постигнатите през 2008 г., от края на която настъпи рязко свиване на пазара поради увеличения риск по корпоративните дългове.

Значителна част от облигациите са приети за търговия на облигационния сегмент на БФБ – София, като за останалите съществува ангажимент от страна на емитента за листването им на фондовата борса.

Съгласно действащото законодателство корпоративните облигации се оценяват ежедневно по справедлива стойност, която най-често е обявената цена «купува» на БФБ – София.

ЕМИТЕНТ	**ISIN**	**Лихвен купон**	**Валута**	**Номинал** /'000/	**Падеж**	**Пазарна стойност** /BGN'000/	**Обезпе-чение**
Артекс Инженеринг АД*	BG2100016083	3 m. EURIBOR+3.000 %, min. 7.500%	EUR	1,000	03.04.2020	1,927	да
Пи Ви Инвестмънтс ЕАД	BG2100007124	6.900%	EUR	850	04.05.2022	1,543	да
ХипоКредит АД *	BG2100038079	6 m. EURIBOR+3.250 %, min.7.500%	EUR	920	18.12.2017	1,321	да
Флорина АД	BG2100023071	7.250%	EUR	800	14.03.2020	1,291	да
Ти Би Ай Кредит*	BG2100014088	6.500%	EUR	1000	27.06.2015	623	да
Виена Реал Естейт	BG2100010128	7.000%	EUR	600	15.06.2020	1,079	да
ХипоКредит АД*	BG2100018089	6 m. EURIBOR+3.125 %, min.7.000%	EUR	565	30.06.2018	792	да
Алфа Финанс Холдинг* АД	BG2100010094	8.500%	EUR	520	10.12.2016	751	да
България Платиниум Груп ЕАД	BG2100007074	7.850%	EUR	530	12.04.2017	776	да
Корпоративна Търговска Банка АД	XS0834163601	8.250%	USD	500	08.08.2014	724	не
Индустриален Холдинг България АД	BG2100006134	6.500%	BGN	742	18.04.2015	740	не
Пи Ви Инвестмънтс ЕАД	BG2100006126	6.900%	EUR	305	04.05.2022	556	да
Феърплей Пропъртис АДСИЦ	BG2100030068	6 m. EURIBOR+4.000 %, min. 7.250%	EUR	390	15.08.2014	433	да
Феърплей Пропъртис АДСИЦ	BG2100002133	3 m. EURIBOR+5.500 %, min. 6.500%	EUR	124	31.01.2021	228	да

(Продължение)

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Пазарна стойност /BGN'000/	Обезпе-чение
Агро Финанс АДСИЦ	BG2100014112	8.000%	EUR	250	04.08.2016	512	да
Интеркапитал Пропъртис АДСИЦ*	BG2100019079	7.250%	EUR	300	14.08.2018	372	да
Б.Л. Лизинг АД	BG2100021125	3 m. EURIBOR+6.000 %	EUR	150	01.11.2017	295	да
И Ар Джи Капитал - 3 АДСИЦ	BG2100002125	10.500%	EUR	100	21.02.2015	116	да
Авто Юнион Груп АД	BG2100006092	9.500%	EUR	100	14.04.2014	199	да
България Платиниум Груп ЕАД	BG2100021083	8.700%	EUR	100	22.05.2017	131	да
Общо						**14,409**	

*Емисии, чиито оригинални условия са били променени по повод преструктуриране през 2013 г.

3.7. Общински облигации

Пазарът на общински облигации все още не е достатъчно развит поради липса на достатъчно информация за възможностите, които тази форма на финансиране предлага, като се очакваше той да се развива значително през годината и във връзка с участие в проекти, финансирани както от държавата, така и от фондовете на ЕС.

Световната финансова криза допълнително ограничава възможностите на общините да емитират дълг, което заедно с липсата на достатъчен технически и експертен ресурс и проблемите около оползотворяването на фондовете на ЕС ще бъде пречка тази алтернативна форма на финансиране да бъде максимално използвана.

Съгласно действащото законодателство общинските облигации се оценяват ежедневно по справедлива стойност, която най-често е или обявената цена «купува» на БФБ – София или оценка по метода на дисконтираните парични потоци.

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Пазарна стойност /BGN'000/	Обезпечение	Кредитен рейтинг на емитента	Рейтингова агенция
Община Свиленград	BG2100007108	7.000%	EUR	300	21.06.2020	472	да	- -	- -
Община Дупница	BG2100003099	8.750%	EUR	300	28.07.2015	134	да	-	-
Общо						**606**			

3.8. Чуждестранни ценни книжа

Относителният дял на чуждестранните ценни книжа се е увеличил значително през 2013 г. Основните инвестиции са в ДЦК на държави от ЕС, като увеличнието при тях е приблизително 20%. Индивидуалните инвестиции (облигации) също бележат ръст, като по-голямата част на ръста се дължи на увеличените инвестиции в чуждестранни корпоративни облигации, регистрирани за търговия на регулиран пазар в ЕС. Увеличение от над 56% се наблюдава при инвестициите в чуждестранни акции, причината за това увеличение е подобрената икономическа и финансова обстановка на международните пазари. Увеличава се обемът на инвестициите в ДЦК на държави от ЕС, взаимни фонове и акции, както същевременно намаление се отчита при инвестициите в ДЦК на държави извън ЕС.

Таблицата по-долу представя инвестициите на Професионален пенсионен фонд в чуждестранни ценни книжа към 31 декември 2013 година:

	31.12.2013	**31.12.2012**
	BGN'000	BGN'000
ДЦК на държави от ЕС	34,025	28,670
ДЦК на държави извън ЕС	870	5,998
Индивидуални инвестиции (облигации)	18,521	11,428
Индексни и взаимни фондове	16,720	1,305
Акции	10,159	6,491
	80,295	**53,892**

3.8.1. Държавни или държавно гарантирани ценни книжа на държави от ЕС

ЕМИТЕНТ	**ISIN**	**Лихвен купон**	**Валута**	**Номинал** /'000/	**Падеж**	**Пазарна стойност** /BGN'000/
Република Румъния	XS0972758741	4.625%	EUR	300	18.09.2020	619
Република Румъния	XS0495980095	5.000%	EUR	2,825	18.03.2015	5,967
Република Румъния	XS0638742485	5.250%	EUR	1,450	17.06.2016	3,131
Република Румъния	XS0852474336	4.875%	EUR	1,500	07.11.2019	3,152
Република Румъния	XS0371163600	6.500%	EUR	750	18.06.2018	1,726
Република Хърватия**	XS0431967230	6.500%	EUR	750	05.01.2015	1,623
Република Хърватия**	XS0645940288	5.875%	EUR	800	09.07.2018	1,727
Република Хърватия**	XS0776179656	6.250%	USD	3460	27.04.2017	5,282
Хърватска банка за възстановяване и развитие*	XS0961637542	6.000%	EUR	1500	08.05.2020	2,983
Република Литва	XS0327304001	4.850%	EUR	3300	07.02.2018	7,391
Република Литва	XS0212170939	3.750%	EUR	200	10.02.2016	424
Общо						**34,025**

* Облигациите на Хърватска банка за възстановяване и развитие са класифицирани, като държавни ценни книжа поради факта, че емисията има експлицитна държавна гаранция.

** Държавните облигации на Република Хърватия са квалифицирани, като емитирани от държави членки на ЕС, тъй като считано от 01.07.2013 г. Република Хърватска е равноправен член на ЕС. Във финансовия отчет за 2012 г. облигациите са били квалифицирани, като държавни ценни книжа на държави извън ЕС.

Инвестициите в ДЦК са преоценени по пазарна стойност.

3.8.2. Държавни ценни книжа на държави извън ЕС

Емитент	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Пазарна стойност /BGN'000/
Бразилия	XS0438534579	2.625%	USD	700	05.01.2023	870
Общо						**870**

Инвестициите в ДЦК са преоценени по пазарна стойност.

3.8.3. Индивидуални инвестиции (облигации)

Емитент	ISIN	Кредитен рейтинг	Рейтингова агенция	Валута	Номинал /'000/	Пазарна стойност /BGN'000/
Aspen Energy	XS0363980607	A	Moody's	EUR	700	1,487
City of Bucharest	XS0222425471	BBB-	Fitch	EUR	750	1,532
PKO Finance	XS0783934085	A-	S&P	USD	700	1,001
Severstal OAO	XS0841671000	BB+	S&P	USD	600	835
VTB Bank	XS0365923977	BBB	S&P	USD	900	1,401
VIMPELCOM	XS0889401054	BB	S&P	USD	900	1,304
TURKIYE GARANTI BANKASI	USM8931TAA71	BBB	Fitch	USD	500	706
MMC Finance	XS0982861287	BBB-	S&P	USD	500	713
Lukoil INTL FINANCE	XS0919502434	BBB	S&P	USD	300	433
Lukoil INTL FINANCE	XS0461926569	BBB	S&P	USD	600	992
GAZPROM	XS0906946008	BBB-	S&P	EUR	500	1,003
GAZPROM NEFT	XS0922296883	BBB-	S&P	EUR	300	593
EP Energy	XS0808636244	BBB-	Fitch	EUR	600	1,222
LAFARGE SA	XS0307005545	BB+	S&P	EUR	160	354
Renault S. A.	FR0011568963	BB+	S&P	EUR	170	345
Wendel SA	FR0011321256	BB+	S&P	EUR	230	510
Peugeot S.A	FR0010957282	BB-	S&P	EUR	160	332
Schaeffler Finance	XS0741938624	BB-	S&P	EUR	250	580
Finmec Finance SA	XS0861828407	BB+	S&P	EUR	240	486
HeidelbergCement	XS0458685913	BB+	Fitch	EUR	130	327
Faurecia	XS0704870392	BB-	Moody's	EUR	160	373
EDP Finance	XS0831842645	BB+	S&P	EUR	100	217
Arcelormittal	XS0559641146	BB+	S&P	EUR	100	219
Arcelormittal	XS0431928414	BB+	S&P	EUR	100	246
BestInvest - Societe Generale	DE000SG5YBZ5	A	Moody's	EUR	400	762
DEWAAE	XS0504040725	BBB-	Moody's	USD	350	548
Общо						**18,521**

3.8.4. Индексни и взаимни фондове

Емитент	ISIN	Брой	Код на валута	Пазарна стойност /BGN'000/
DAXEX	DE0005933931	9,400.0000	EUR	1,575
CAC 40	FR0007052782	17,500.0000	EUR	1,458
Vanguard REIT ETF	US9229085538	84,903.0000	USD	7,826
SCHRODER European Large Cap	LU0106237315	3,118.7733	EUR	1,429
SCHRODER EUROZONE EQUITIES	LU0106235459	54,646.5969	EUR	3,300
Pioneer EU Commodities Alpha Fund	LU0313643966	736.9827	EUR	1,132
Общо				**16,720**

3.8.5. Акции

Географско разпределение	Валута	Брой емитенти	Индекс	Сума /BGN'000/	Най-голяма единична експозиция
Европа	CHF	3	Stoxx Europe 600	2,696	1,490
САЩ	USD	14	DJIA, S&P 500	7,463	673
Общо		**17**		**10,159**	**2,163**

Инвестициите в чуждестранни акции са ориентирани изцяло в Европа и САЩ. Акциите в портфейла предлагат атрактивна дивидентна доходност и същевременно по-малка волативност от основните индекси. По този начин се подобрява доходността на портфейла, като същевременно се ограничава в максимална степен пазарният риск.

3.8.6. Таблица по матуритети на ценните книжа

Долуизложената таблица представя матуритетната структура по пазарна стойност на ценните книжа към 31 декември 2013 година.

Падеж	до 1 месец	от 1 до 6 месеца	от 6 месеца до 1 година	от 1 до 5 години	над 5 години	Общо
	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/
ДЦК в лева	-	-	-	739	7,193	**7,932**
ДЦК в евро	-	-	-	4,311	6,730	**11,041**
Корпоративни облигации в евро	-	199	433	5,689	6,624	**12,945**
Корпоративни облигации в лева	-	-	-	740	-	**740**
Корпоративни облигации в долари	-	-	724	-	-	**724**
Общински облигации в евро	-	-	-	134	472	**606**
Чуждестранни корпоративни, общински и държавни облигации в долари	-	-	-	7,664	6,421	**14,085**
Чуждестранни корпоративни, общински и държавни облигации в евро	-	762	-	29,975	8,594	**39,331**
Общо	**-**	**961**	**1,157**	**49,252**	**36,034**	**87,404**

3.9. Вземания, свързани с инвестиции

Към 31.12.2013 г. Фондът има вземания, свързани с инвестиции в размер на 2,046 хил. лв. /2012г.: 4,840 хил.лв./ както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN'000	BGN'000
Вземане, свързано с ценни книжа*	2,034	1,239
Минус обезценка	(385)	(186)
Вземане, свързано с репо сделки	-	2,814
Хеджиране	28	53
Лихвено плащане и падеж на главница	183	875
Дивиденти	184	43
Други	2	2
	2,046	**4,840**

Към 31.12.2013 г. начислената обезценка на вземания е както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN'000	BGN'000
В началото на годината	186	-
Начислена обезценка	200	218
Отписана обезценка	-	(32)
Възстановена обезценка	(1)	-
В края на годината	**385**	**186**

*Като вземане са посочени следните облигационни емисии:

Емисия облигации с емитент Ален Мак АД, BG 2100024061 (първа емисия) е обезценена през 2012 г. на база тест за обезценка и приложен модел за очакваните парични потоци във времето, дисконтирани с купонния лихвен процент, като е формирана обезценка в размер на 186 хил. лв. до очакваната възстановимата стойност. Обезцененото вземане по емисия облигации с емитент Ален Мак АД, ISIN BG2100007090 (втора емисия) е закрито изцяло през 2013 г. в резултат на проведен в началото на 2013 г. търг, на който са продадени патенти, лицензии фирмените и търговски марки на емитента.

Емисия облигации с емитент Хлебни изделия Подуяне АД, обезценена в края на 2013 г. на база тест за обезценка и приложен модел за очакваните парични потоци във времето, дисконтирани с купонния лихвен процент, като е формирана обезценка в размер на 135 хил. лв. до очакваната към момента на обезценката възстановима стойност.

Емисия облигации с емитент Бросс Холдинг АД, обезценена в края на 2013 г. след отчитане на сложността на юридическия казус и по-конкретно възникналите усложения във връзка с обезпечението по облигационната емисия находящо се в гр.Силистра, като е формирана обезценка в размер на 65 хил.лв. до очакваната към момента на обезценката възстановима стойност.

Ръководството счита, че са приложени консервативни допускания и вероятността реализацията на имуществото предмет на обезпечение по облигационните емисии да се осъществи по-рано, както и паричните потоци да са в по-висок размер е значителна. Допълнителни оповестявания могат да бъдат намерени в бележка 5 раздел Кредитен риск.

3.10. Акции и дялове на местни емитенти

Подобряващите се икономически показатели в международен план, връщането на инвеститорите на капиталовите пазари през 2013 г., се отрази положително и на местния капиталов пазар, като основните индекси реализираха двуцифрени доходности. Намалените лихвени пороценти по банковите депозити до исторически ниски нива, провокира инвеститорите да се завърнат на БФБ и да търсят подходящи инвестиционни възможности.

Съгласно действащото законодателство, акциите се оценяват ежедневно по справедлива стойност, която най-често е средно-аритметична от обявената цена «купува» и средно-претеглената цена от търговията за деня на БФБ-София.

Портфейлът от индивидуални акции на ППФ към 31 декември 2013 година се състои от 22 емитента-водещи местни компании. Общата сума на инвестициите е в размер на 19,748 хил. лв. /31.12.2012 г. – 18,344 хил. лв./. Най-голямото изложение към един емитент е в размер на 9,364 хил. лв. /31.12.2012 г. – 9,296 хил. лв./.

Вложенията в акции/дялове на местни фондове са в общо 6 фонда за сумата от 2,354 хил. лв. /31.12.2012 г. - 2,436 хил. лв./

3.11. Задължения на Професионалния пенсионен фонд

Към 31 декември 2013 година Професионалният пенсионен фонд има текущо задължение към Пенсионно-осигурителна компания Доверие в размер 149 хил. лв., представляващи дължимата инвестиционна такса за месец декември 2013 година и 33 хил. лв., свързани с инвестициите на фонда /31.12.2012 г. - 185 хил. лв./.

4. Оперативна дейност на Професионалния пенсионен фонд

Резултатите от оперативната дейност на ППФ към 31 декември 2013 и 2012 година са както следва:

	Бележки	31.12.2013 BGN'000	31.12.2012 BGN'000
Нетни активи на фонда към 1 януари		180,875	157,944
Платени вноски, без такси		21,173	21,677
Прехвърлени от друг фонд		4,744	2,979
Намалени: С плащания към членове и пенсионери		(4,959)	(3,257)
Намалени: С прехвърлени в друг фонд		(19,748)	(9,663)
Нетни приходи от търговия и инвестиции	4.1	9,680	12,882
Общо активи на фонда преди инвестиционна такса		191,765	182,562
Намалени: С инвестиционна такса		(1,717)	(1,687)
Нетни активи на фонда към 31 декември		**190,048**	**180,875**

4.1 Нетни приходи от търговия и инвестиции

Долуизложената таблица представя дохода за разпределение за осигурените лица по видове инвестиции.

	2013 BGN'000	2012 BGN'000
Приходи (разходи)		
ДЦК и корпоративни облигации	1,530	5,529
Депозити и разплащателни сметки	1,969	2,336
Общински облигации	26	95
Ипотечни облигации	17	243
Чуждестранни ценни книжа	1,147	3,923
Хеджиране	1,520	(156)
Акции	3,345	792
РЕПО сделки	86	142
Инвестиционни имоти	40	(22)
Нетни приходи преди инвестиционна такса	**9,680**	**12,882**

5. Събития след края на отчетния период

Няма значими събития, настъпили между отчетната дата и датата на съставяне, които да променят финансовите отчети към 31.12.2013 г.

6. Финансови инструменти и инвестиционни имоти - Управление на риска

Предвид същността на ППФ, единствено притежаваните финансови инструменти определят състоянието и представянето на Фонда. Рисковете, произтичащи от финансовите инструменти могат да бъдат разделени основно на:

- Кредитен риск;
- Пазарен риск, в т.ч. промяна в пазарната стойност или в паричния поток във връзка с промени в лихвените проценти;
- Валутен риск;
- Друг пазарен риск;
- Ликвиден риск;
- Политически риск;
- Регулаторен риск.

Както и други сходни инвестиционни схеми, ППФ е изложен на рискове, произтичащи от използването на финансови инструменти. В следващите пояснителни бележки са описани целите, политиките и процесите за управление на тези рискове, както и използваните методи за измерването им. Допълнително количествена информация, относима към рисковете може да бъде намерена по-долу.

През отчетния период не са настъпвали съществени изменения в експозицията на фонда към рисковете, относими към финансовите инструменти, целите, политиките и процесите при управлението им и използваните методи за измерването им, освен ако не е указано изрично по-долу.

Основни финансови инструменти

Основните финансови инструменти, използвани от ППФ и които формират рисковата експозиция са както следва:

- Вземания;
- Пари и парични еквиваленти;
- Депозити;
- Държавни ценни книги;
- Облигации (корпоративни, общински, ипотечни);
- КИС;
- Акции.

Разпределение на финансовите инструменти по категории според отчитането им:

Финансови активи

	По справедлива стойност през печалба/загуба		Вземания		Налични за продажба	
	31.12.2013	**31.12.2012**	**31.12.2013**	**31.12.2012**	**31.12.2013**	**31.12.2012**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и еквиваленти	-	-	-	-	14,271	15,990
Вземания	-	-	2,018	4,787	-	-
Финансови деривати	28	53				
Депозити	-	-	-	-	29,326	34,745
ДЦК	53,868	55,938	-	-	-	-
Ипотечни облигации	-	1,712	-	-	-	-
Общински облигации	2,138	4,282	-	-	-	-
Корпоративни облигации	31,398	26,815	-	-	-	-
КИС	19,074	3,741	-	-	-	-
Акции	29,907	24,835	-	-	-	-
Имоти	8,202	8,162				
Общо	**144,615**	**125,538**	**2,018**	**4,787**	**43,597**	**50,735**

Финансови пасиви

	По справедлива стойност през печалба/загуба		По амортизируема стойност	
	31.12.2013	**31.12.2012**	**31.12.2013**	**31.12.2012**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения	-	-	149	154
Финансови деривати	2	16	-	-
Други	-	-	31	15
Общо	**2**	**16**	**180**	**169**

Разпределение на финансовите активи по нива на чувствителност в йерахията на справедливата стойност (според източника и входящите данни за определяне на справедливата стойност)

	Ниво 1		Ниво 2		Ниво 3	
	31.12.2013	**31.12.2012**	**31.12.2013**	**31.12.2012**	**31.12.2013**	**31.12.2012**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи						
Финансови деривати	-	-	28	53	-	-
ДЦК	53,868	55,938	-	-	-	-
Ипотечни облигации	-	-	-	1,712	-	-
Общински облигации	1,532	3,516	-	-	606	766
Корпоративни облигации	22,007	16,253	7,292	6,343	2,099	4,219
КИС	19,074	3,741	-	-	-	-
Акции	29,907	24,835	-	-	-	-
Имоти	-	-	-	-	8,202	8,162
Общо	**126,388**	**104,283**	**7,320**	**8,108**	**10,907**	**13,147**
Финансови пасиви						
Финансови деривати	-	-	2	16	-	-
Общо	**-**	**-**	**2**	**16**	**-**	**-**

Движения през 2013 г

1. Корпоративни облигации на стойност 1,143 хил. лв. към 31.12.2012 г. от ниво 1 са преминали през 2013 г. в ниво 2 на корпоративните облигации. Причината е , че към 31.12.2013 г. те вече не се оценяват на база оферта купува на БФБ.

2. Корпоративни облигации на стойност 1,214 хил. лв. към 31.12.2012 г. от ниво 3 са преминали през 2013 г. в ниво 1 на корпоративните облигации. Причината е , че към 31.12.2013 г. те вече се оценяват на база оферта купува на БФБ.

3. Корпоративни облигации на стойност 299 хил. лв. към 31.12.2013 г. от ниво 3 са преминали през 2013 г. в ниво 2 на корпоративните облигации. Причината е регистрацията им за търговия на БФБ - София АД през 2013 г.

Стойност на финансовите активи, включени в ниво 3 към 31.12.2013 г.

	2013	**2012**
	BGN'000	BGN'000
Начално салдо	**13,147**	**10,941**
Печалби/ Загуби отразени в отчета за доходите	(5)	41
Покупки	-	3,877
Продажби	(342)	(1,000)
Погасени	(380)	(201)
Трансфериране в /от ниво 1 и ниво 2	(1,513)	(511)
Крайно салдо	**10,907**	**13,147**

Фондът използва следните техники за оценка при определяне на справедливата стойност на финансовите активи:

Финансов инструмент	Техники за оценка	Значителни данни от нерегулиран източник (само Ниво 3)	Връзка между ключови данни от нерегулиран източник и справедливата стойност (само Ниво 3)
Валутни форуърди	Справедливата стойност на валутните форуърди се определя на база разликата между договорения форуърден валутен курс и валутния курс на БНБ за съответния ден.		
Корпоративни облигации	Справедливата стойност на корпоративните облигации се определя на база метода на дисконтираните парични потоци.	- очаквани парични потоци - доходност до падеж на облигация аналог (7.35%) - рискова премия/ дискаунт (-1.2%)	Увеличаване на очакваните парични потоци ще доведе до увеличаване на справедливата стойност. Увеличаване на доходността до падеж на облигацията аналог и на рисковата премия ще до доведе до намаляване на справедливата стойност
Общински облигации	Справедливата стойност на общинските облигации се определя на база метода на дисконтираните парични потоци.	- очаквани парични потоци - доходност до падеж на облигация аналог (от 0.55% до 2.82%) - рискова премия/ дискаунт (от 0.7% до +2,3%)	Увеличаване на очакваните парични потоци ще доведе до увеличаване на справедливата стойност. Увеличаване на доходността до падеж на облигацията аналог и на рисковата премия ще до доведе до намаляване на справедливата стойност
Имоти	Комплекс от приложими методи използване от независим оценител.	Метод на сравнителните продажби за определяне стойността на земята / Метод на разходите за определяне стойността на сградния фонд	При покачване на пазарните цени на използваните за сравнение имоти, стойността на оценявания имот ще нарасне.

Цели, политики и процеси

Управителният съвет има общото задължение за определяне на целите и политиките в областта на управление на риска на ППФ, като са делегирани права за оперативно управление на процесите, така че да се осигури ефективно постигане на целите и следване на политиките в рамките на финансовата дейност. Ежемесечно се изготвят отчети и доклади с резултатите за периода и анализа им.

Общата цел и политиките са в посока на оптимизация на риска без ненужно да се достигне до намаляване на конкурентността и гъвкавостта на фонда. Допълнителни детайли по повод политиките могат да бъдат намерени по-долу:

Кредитен риск

Кредитният риск е риска от финансова загуба, ако насрещна страна по финансов инструмент не успее да изпълни договорен ангажимент. За ППФ произтича основно от облигационната част на портфейла и паричните средства и депозитите.

За нуждите на оценката ППФ ползва външни източници на информация, основно международно признати агенции. Когато такава информация не е налична, се използва вътрешна оценка на кредитоспособността на емитента, която включва първоначално анализ на информацията в проспекта, а последващо след листването на борсата и на тримесечните финансови отчети. При анализа на кредитоспособността се изследват както индивидуалните характеристики на емитента, така и потенциала за съответния пазарен сегмент и конкурентните предимства на емитента, както и представянето спрямо прогнозираното в проспекта. Също така регулярно се провеждат срещи с ръководствата на публичните дружества (емитенти на акции и/или облигации), в които ППФ е инвестирал, на които се дискутират финансовото състояние на емитента и перспективите пред развитието на бизнеса му.

Инвестициите на ППФ в ДЦК, както български така и чуждестранни, в най-голяма степен са изложени на кредитен риск, който се изразява в промяна на цената на облигациите, породена от промяна в кредитното качество на емитента. Почти всички емитенти, в чийто ДЦК е инвестирал фондът имат инвестиционен кредитен рейтинг, присъден от международно признати кредитни агенции, като детайлно разпределение по отделни кредитни рейтинги е представено по-долу.

Общият размер на инвестициите на фонда в ДЦК е 53,868 хил. лв., като при симулационен сценарий със заложен спад в цената на тези инвестиции в размер на 3%, стойността на портфейла би се намалила с 1,616 хил. лв., което е 0.85%.

В допълнение ППФ инвестира преимуществено в дългови ценни книжа, обезпечени с ипотеки, залози, вземания и застраховка финансов риск. За този вид ценни книжа законодателството предвижда контролна роля на банката-довереник, която следи за финансовото състояние на емитента и за надлежността и количеството на обезпечението. Инвестиционният комитет разглежда концентрацията по кредитен риск. Обект на преглед са кредитния рейтинг, резултатите за периода и докладите на банките довереници.

Кредитен риск, макар и минимален съществува за паричните средства в банката-попечител. За целта регулярно се прави анализ на финансовото състояние на банката попечител и оценка на кредитния риск.

Банковите депозити са обичайно краткосрочни и средносрочни със срок до падеж до 2 години. Приемлива насрещна страна може да бъде банка с рейтинг от външна агенция, най-малко равен на ВВ или еквивалентен. Изключения се допускат само за период от шест месеца и то във връзка с промяна на рейтинга на банка, с която вече са сключени договори за депозити.

ППФ не използва деривативи за управление на кредитния риск. В случай, че такава необходмост възникне в строго определени случаи могат да се предприемат такива стъпки за намаляване на риска, ако той е значително концентриран и хомогенен.

Количествено оповестяване на експозицията към кредитен риск, свързан с финансовите активи е посочено по-долу, като допълнително пояснение на вземанията може да бъде намерено в бележка 3.9

	31.12.2013		31.12.2012	
	Балансова стойност	**Максимален риск**	**Балансова стойност**	**Максимален риск**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и еквиваленти	14,271	14,271	15,990	15,990
Вземания	2,018	2,018	4,787	4,787
Финансови деривати	28	28	53	53
Депозити	29,326	29,326	34,745	34,745
ДЦК	53,868	53,868	55,938	55,938
Ипотечни облигации	-	-	1,712	1,712
Общински облигации	2,138	2,138	4,282	4,282
Корпоративни облигации	31,398	31,398	26,815	26,815
Общо	**133,047**	**133,047**	**144,322**	**144,322**

Към датата на съставяне на финансовите отчети общо три емитента на облигационни емисии – Ален Мак АД, Хлебни изделия - Подуяне АД и Бросс Холдинг АД са регистрирали просрочие по дължими лихви и или главница, водещи до предсрочна изискуемост на емисията и последващи процесуални действия за удоволетворяване на вземанията на облигационерите по облигационните емисии.

Ален Мак АД – в несъстоятелност

За удовлетворяване вземанията на облигационерите по двете емисии облигации, издадени от Ален Мак АД са предприети действия посредством откриване на производство по несъстоятелност на дружеството през 2011 г. В началото на същата година в Търговския регистър са вписани списъците на предявените и приети вземания. Вземанията на ППФ "Доверие" са приети в първоначално предявения размер без обструкции от страна на синдика и на съдията по делото. Пред съда по несъстоятелността – Софийски градски съд (СГС) са предявени дължимите към датата на предсрочната изискуемост главници и лихви по емисиите, както и включително лихвите за забава върху тях. Прилагайки принципа на предпазливостта в счетоводния регистър на ППФ Доверие са заведени единствено дължимите към датата на предсрочната изискуемост главници и лихви по емисията. През 2013 г. са продадени фирмените и търговски марки, представляващи част от обезпечението по втората облигационна емисия издадена от дружеството. Посредством получената сума от продажбата изцяло е закрито вземането на ППФ"Доверие" по втората облигационна емисия, като през годината е реализиран и известен положителен резултат.

Предвид активните действия по реализация на обезпечението по двете облигационни емисии издадени от Ален Мак АД, изразяващи се в проведените от синдика на дружеството през 2013 г. търгове, успешната продажба на част от обезпечението по втората облигационна емисия, както и получени индикации относно възможността през 2014 г. евентуално да бъде извършена продажба на част от обезпечението по първата облигационна емисия находящо се в гр. Пловдив, за 2013 г. не е извършвана обезценка на вземането по конкретната облигационна емисия.

Хлебни изделия – Подуяне АД

Спрямо Хлебни изделия - Подуяне АД са предприети действия за удовлетворяване вземанията на облигационерите посредством откриване на производство по несъстоятелност на Хлебни изделия - Подуяне АД и на гаранта Нилана ООД (на базата на споразумение между Хлебни изделия – Подуяне АД и Нилана ООД за издаване на гаранция по облигационния заем от 2008 г.). Обединена българска банка АД, в качеството си на довереник на облигационерите по емисията през 2012 г. подава искове в СГС за откриване на производство по несъстоятелност: на Хлебни изделия – Подуяне АД и на гаранта Нилана ООД. Делото за откриване на производството по несъстоятелност срещу Нилана ООД е прекратено с решение на СГС на база посочени процедурни пропуски при подаване на молбата за откриване на производството. Впоследствие, при обжалване на решението за прекратяване от страна на ОББ АД, решението е потвърдено и от Софийски Апелативен Съд. Предвид приоритетността на откриването на производство по несъстоятелност срещу гаранта по облигационната емисия Нилана ООД, към датата на съставяне на финансовите отчети се обмисля възможността да бъдат подадени искове за откриване на производство по несъстоятелност срещу гаранта по облигационната емисия Нилана ООД, както от синдика на Хлебни изделия – Подуяне АД, така и от страна на отделни облигационери по емисията.

През 2013 г. в Търговския регистър са вписани списъците на приетите вземания във връзка с откритото производство по несъстоятелност на дружеството. Вземанията на ППФ Доверие са приети в първоначално предявения размер без обструкции от страна на синдика и на съдията по делото. Пред съда по несъстоятелността са предявени дължимите към датата на предсрочната изискуемост главница и лихва по емисията, включително и лихвите за забава върху тях. Прилагайка принципа на предпазливостта в счетоводния регистър на ППФ Доверие са заведени единствено дължимите към датата на предсрочната изискуемост главници и лихви по емисиите, но не и дължимите лихви за забава. Емисията облигации издадена от Хлебни изделия – Подуяне АД е обезценена в края на 2013 г. на база тест за обезценка и приложен модел за очакваните парични потоци във времето, дисконтирани с купонния лихвен процент.

Бросс Холдинг АД

Емисията облигации издадена от Бросс Холдинг АД е обявена от банката-довереник по емисията Обединена българска банка АД за предсрочно изискуема в началото на 2013 г., като непосредствено след това в Силистренски окръжен съд (СОС) е подадена молба за откриване на производство по несъстоятелност на дружеството. С оглед сложността на правно-юридическите обстоятелства свързани с облигационната емисия, в началото на 2013 г. осъществяването на правни услуги във връзка с цялостната защита на интересите на облигационерите по емисията е възложено на правна кантора специализирана в подобни производства. През м. май 2013 г. в банката-довереник е получено уведомление по реда на ЗОЗ, във връзка с пристъпване към изпълнение насочено към имущество предмет на обезпечение по облигационната емисия на Бросс Холдинг АД (поточна линия) с информация за набраната сума от продажбата на заложеното имущество. Посочената стойност не е приета за справедлива от банката-довереник и облигационерите по емисията, в резултат на което извършеното разпределение се обжалва от страна на банката довереник и адвокатското дружество привлечено от облигационерите. В края на 2013 г. при справка по партидата на Бросс Холдинг АД в Служба по вписванията в гр. Силистра е установено, че е извършено нерегламентирано заличаване на договорните ипотеки, които обезпечават вземанията на облигационерите по емисията облигации издадена от дружеството в гр. Силистра. Пред съда по несъстоятелността са предявени дължимите към датата на предсрочната изискуемост главница и лихва по емисията, както и лихвите за забава върху тях. Прилагайка принципа на предпазливостта в счетоводния регистър на ППФ Доверие са заведени единствено дължимите към датата на предсрочната изискуемост главници и лихви по емисиите, но не и дължимите лихви за забава върху тях.

Предвид сложността на юридическия казус свързан с емисията облигации издадена от Бросс Холдинг АД, най-вече обстоятелствата свързани с обезпечението по облигационната емисия и конкретно заличаването на ипотеките върху обезпечението по облигационната емисия находящо се в гр. Силистра, както и продажбата на поточната линия в завода на дружеството в гр.Силистра, към 31.12.2013 г. в счетоводния регистър на ППФ Доверие е извършена обезценка на вземането по емисията в размер равняващ се на относителния дял на стойността на обезпеченията по емисията находящи в гр. Силистра.

Информация за обезпеченията

Общо дълговите книжа представляват 45.95% от активите, като 7.13% са обезпечени, а 38.82 % необезпечени. Общо с присъден външен рейтинг са 38.43%, а останалите 7.52% са рейтинговани по вътрешна методология. Независимо от отчитане на обезпечеността се регистрира влошаване на кредитно качество предвид текущата конюнктура. Очакванията са, че през 2014 г. част от емитентите ще се нуждаят от някаква форма на разсрочване на плащанията по главниците, което ще бъде обект на решение на ОСО за всеки конкретен случай.

Емитент	Емисия	Общ размер EUR	Вземане EUR	Обезпечение	Последна пазарна оценка на обезпечението EUR	Дата
Ален Мак АД	BG2100024061	6,500,000	476,635	1. Два недвижими имота с изграден сграден фонд върху тях - гр. Пловдив, общо, площ 40,132 м2, РЗП 41,703 м2 2.Залог на настоящи и бъдещи вземания на Ален Мак АД за парични средства.	5,740,489	12.2012
Хлебни изделия Подуяне АД	BG2100011084	6,000,000	348,522	Недвижим имот - земя на урегулиран поземлен имот (УПИ) Х-за хлебозавод, от кв. 9 по плана на гр.София местност НПЗ “Хаджи Димитър - Малашевци”, заедно с построените в имота сгради и съоръжения	7,232,800	04.2012
Бросс Холдинг АД	BG2100032064	6,000,000	17,785	1.Индустриален Парк Силистра – произв.база за технически аерозоли - Завод 1 Силистра, площ 14,130 кв.м. 2.УПИ XXXI кв.1 - 32 887 кв.м. и сгради ПЗ Запад Силистра + особен залог на машини и съоръжения в Завод 1 Силистра, (Бал. ст-ст към 30.09.2012 г.) 3.УПИ 4 бр., 12007 кв.м - кв."Владиславово", гр.Варна, 4.Административна и производствена сграда, земя - УПИ № IX - 1134 кв.34, 6271 кв.м по плана на ЗПЗ Варна	11,610,800	12.2011

Забележки:

Ален Мак АД – в несъстоятелност

1. Към 31.12.2013 г. в резултат на извършени главнични плащания през 2010 г., главницата по емисията на Ален Мак АД, ISIN BG2100024061 е в размер на 4,874,025 евро.

2. След продажбата на обектите на индустриална и интелектуална собственост на Ален Мак АД, предмет на обезпечение по втората облигационна емисия издадена от дружеството, ISIN BG2100007090, като обезпечение по конкретната емисия все още е наличен особения залог върху акциите на Ален Мак АД.

3. На база на предварителни разговори и собствени оценки, ръководството счита, че възстановимата стойност, отчетена в баланса е справедливата им стойност.

Бросс Холдинг АД

Към 31.12.2013 г. в резултат на извършено главнично плащане през 2012 г. в размер на 250 000 евро, главницата по емисията на Бросс Холдинг АД, ISIN BG2100032064 е в размер на 5,750,000 евро.

Рейтингова скала на риска по методология на Стандарт енд Пуурс или приравнена на нея на финансовите инструменти по справедлива стойност към 31 декември 2013 г.

/BGN'000/	**AAA**	**AA+**	**AA**	**AA-**	**A+**	**A**	**A-**	**BBB+**	**BBB**	**BBB-**	**BB+**	**BB**	**BB-**	**B+**	**B**	**Без рейтинг**	**Общо**
Парични средства	-	-	-	-	-	-	-	-	3,985	-	-	-	-	-	10,286	-	**14,271**
Вземания	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,018	**2,018**
Финансови деривати	-	-	-	-	-	-	-	21	-	-	-	7	-	-	-	-	**28**
Депозити	-	-	-	-	-	-	-	5,052	4,725	4,155	5,252	7,135	3,007	-	-	-	**29,326**
ДЦК	-	-	-	-	-	-	-	-	27,658	14,595	11,615	-	-	-	-	-	**53,868**
Ипотечни облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
Общински облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,532	-	-	-	-	-	606	**2,138**
Корпоративни облигации	-	-	-	-	-	2,249	1,001	-	3,531	4,079	3,540	1,304	1,286	724	-	13,684	**31,398**
Общо	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**2,249**	**1,001**	**5,073**	**39,899**	**24,361**	**20,407**	**8,446**	**4,293**	**724**	**10,286**	**16,308**	**133,047**

Рейтингова скала на риска по методология на Стандарт енд Пуурс или приравнена на нея на финансовите инструменти по справедлива стойност към 31 декември 2012 г.

/BGN'000/	**AAA**	**AA+**	**AA**	**AA-**	**A+**	**A**	**A-**	**BBB+**	**BBB**	**BBB-**	**BB+**	**BB**	**BB-**	**B+**	**B**	**Без рейтинг**	**Общо**
Парични средства	-	-	-	-	-	-	-	4,500	-	-	-	-	-	-	11,490	-	**15,990**
Вземания	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,787	**4,787**
Финансови деривати	-	-	-	-	-	-	-	40	13	-	-	-	-	-	-	-	**53**
Депозити	-	-	-	-	-	-	-	14,055	8,637	-	12,053	-	-	-	-	-	**34,745**
ДЦК	9,189	-	-	-	-	-	1,573	-	25,176	14,002	5,690	308	-	-	-	-	**55,938**
Ипотечни облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,712	-	-	**1,712**
Общински облигации	-	2,001	-	-	-	-	-	-	-	-	1,516	-	-	-	-	765	**4,282**
Корпоративни облигации	-	1,586	-	-	-	1,931	1,245	601	-	1,637	912	-	744	-	-	18,159	**26,815**
Общо	**9,189**	**3,587**	**-**	**-**	**-**	**1,931**	**2,818**	**19,196**	**33,826**	**15,639**	**20,171**	**308**	**744**	**1,712**	**11,490**	**23,711**	**144,322**

Пари в банки

Парични средства в банка попечител към 31 декември 2013 г.:

	Рейтинг към 31 декември 2013 г.	Салдо към към 31 декември 2013 г.
		/BGN'000/
ОББ АД	B	10,286

Останалата част от паричните средства, включващи банкови депозити с остатъчен срок до падежа до 3 м., в размер на 3,985 хил. лв., са депозирани в банкови институции в страната и страни-членки на ЕС с кредитен рейтинг BBB, присъден от агенции за кредитен рейтинг съгласно изискванията на Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на КФН.

Пазарен риск

Пазарният риск произтича от притежаваните от Фонда лихвоносни, търгуеми и деноминирани в чужда валута финансови инструменти. Това е риска от промяна на справедливата стойност или бъдещите парични потоци според промени в лихвените проценти, валутните курсове или други пазарни фактори.

Рискът от промяна в лихвените проценти се формира основно от притежаваните в портфейла дългови ценни книжа с фиксиран купон. Управлението на риска се извършва чрез диверсификация между книжа с фиксиран и променлив купон. Фондът анализира риска от промяна на лихвените проценти периодично. Прилага се симулационен анализ, като в резултат на анализа мениджмънтът счита, че реалистично възможен сценарий е промяна (увеличение) в лихвените проценти с 50 базисни пункта, като при равни други условия резултатът за фонда би бил промяна (намаление) от 1,720 хил. лв. или едва 0.90 % от стойността на инвестиционния портфейл.

Фондът има изграден вътрешен механизъм и правила за наблюдение, измерване, оценка и управление на риска при инвестиране на активите на фонда, а от началото на 2008 г. и назначен специалист в звеното за управление на риска.

Валутен риск

Фондът е местно лице на Република България. Независимо, че функционалната валута е български лев, Фондът е изложен на риска от промяна на валутните курсове, произтичащ основно от финансови инструменти, деноминирани в други валути, освен лева и евро.

На валутен риск са изложени и инвестициите на Фонда, които са деноминирани в евро или лева, но тяхната стойност е зависима от измененията на курса на обмяна между трета валута и лев или евро. Текущо през отчетния период такива финансови инструменти са присъствали в инвестиционния портфейл на Фонда.

За управление на валутния риск се използват хеджиращи форуърдни сделки, сключвани за период от две седмици до един месец и подновявани на датата на падежа с няколко банки на местния пазар.

За да се намали риска от евентуално неблагоприятно изменение в бъдеще на курса между евро и лев, преобладаващата част от инвестициите на Фонда са деноминирани в евро.

Симулационен анализ при 10% обезценка на еврото, поотделно спрямо всяка от следните валути - американския долар и швейцарски франк към датата на отчета, при равни други условия би довела до увеличаване на резултата съответно с 27 хил. лв. и 270 хил. лв. и обратното при 10% обезценка поотделно на американския долар и швейцарски франк спрямо еврото резултатът би се намалил съответно с 27 хил. лв. и 270 хил. лв.

Валутната експозиция на фонда към 31 декември 2013 г. по типове активи и пасиви по балансова стойност, категоризирани по вид валута е както следва:

	BGN	**EUR**	**USD**	**CHF**	**Общо**
	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/
Парични средства и парични еквиваленти и депозити	38,319	4,913	365	-	**43,597**
Финансови активи по справедлива стойност през печалби или загуби	30,773	72,818	30,126	2,696	**136,413**
Вземания	16	1,848	154	-	**2,018**
Нетекущи активи	8,202	-	-	-	**8,202**
Общо активи	**77,310**	**79,579**	**30,645**	**2,696**	**190,230**
Задължения към ПОД	149	-	-	-	**149**
Текущи задължения		-	2	-	**2**
Други пасиви	-	31	-	-	**31**
Общо пасиви	**149**	**31**	**2**	-	**182**

Валутната експозиция на фонда към 31 декември 2012 г. по типове активи и пасиви по балансова стойност, категоризирани по вид валута е както следва:

	BGN	EUR	USD	CHF	Общо
	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/
Парични средства и парични еквиваленти и депозити	31,726	18,855	154	-	**50,735**
Финансови активи по справедлива стойност през печалби или загуби	30,767	67,383	16,911	2,315	**117,376**
Вземания	2,814	1,947	13	13	**4,787**
Нетекущи активи	8,162	-	-	-	**8,162**
Общо активи	**73,469**	**88,185**	**17,078**	**2,328**	**181,060**
Задължения към ПОД	154	-	-	-	**154**
Текущи задължения	16	-	-	-	**16**
Други пасиви	15	-	-	-	**15**
Общо пасиви	**185**	-	-	-	**185**

Следващата таблица обобщава експозицията на фонда на валутен риск към 31 декември 2013 г. В нея са включени активите и пасивите по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

Нетна валутна експозиция (активи/пасиви) преди хеджиране	**Функционална валута Български лев**	
	2013	**2012**
	BGN'000	BGN'000
Евро	79,548	88,185
Щатски долар	30,643	17,078
Швейцарски франк	2,696	2,328
Общо	**112,887**	**107,591**

Други пазарни рискове

Фондът притежава акции/дялове от конкретни емитенти и КИС, като част от стратегическия модел на портфейла.

Към 31.12.2013 инвестициите по справедлива стойност на тези инструменти са 48,981 хил. лв, като реалистичен сценарий може да бъде промяна в основните индекси на пазарите на акции в света с 10%, като резултатът би бил промяна на финансовия резултат с 4,898 хил. лв.

Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква за Фонда, ако среща затруднения да изпълни свой финансов ангажимент изцяло и навреме.

Политика на Фонда е да се осигури по всяко време възможността наличните парични средства да са най-малко достатъчни да покрият задълженията, когато са дължими. За постигането на тази цел се поддържат наличности и еквиваленти в размер, най-малко равен на изискванията за 30-45 дни.

Ръководството следи ежедневно за наличностите, а месечно с прегледа на бюджета се извършва и финна настройка, когато е необходимо.

Предвид значително по-високия размер на входящите парични потоци от изходящите, Фондът не прилага активна политика по дългосрочно синхронизиране на активите и пасивите. Все пак поддържането на необходимите парични средства за посрещане на текущите задължения, както и наличието на търгуеми ценни книжа в портфейла биха му позволили да посрещне дори и значителни, необичайни за текущата дейност задължения. На практика възможността вземания и/или задължения да се превърнат в изискуеми по-рано от падежа, Фондът оценява като минимална.

В таблицата по-долу е направен анализ на пасивите на Фонда към 31 декември, групирани по остатъчен срок до падежа.

Към 31 декември 2013	**До 3 месеца**	**Между 3 и 12 месеца**	**Между 1 и 2 години**	**Между 2 и 5 години**	**Над 5 години**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови пасиви					
Към ПОД	149	-	-	-	-
Свързани с инвестиции	33	-	-	-	-
Общо	**182**	**-**	**-**	**-**	**-**

Към 31 декември 2012	**До 3 месеца**	**Между 3 и 12 месеца**	**Между 1 и 2 години**	**Между 2 и 5 години**	**Над 5 години**
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови пасиви					
Към ПОД	154	-	-	-	-
Свързани с инвестиции	16	15	-	-	-
Общо	**170**	**15**	**-**	**-**	**-**

Концентрация по сектори:

Забележка:
В сектор „Финансови и застрахователни дейности" са включени банкови депозити, инвестиции в АДСИЦ и КИС и ценни книжа, емитирани от кредитни институции и холдинги.

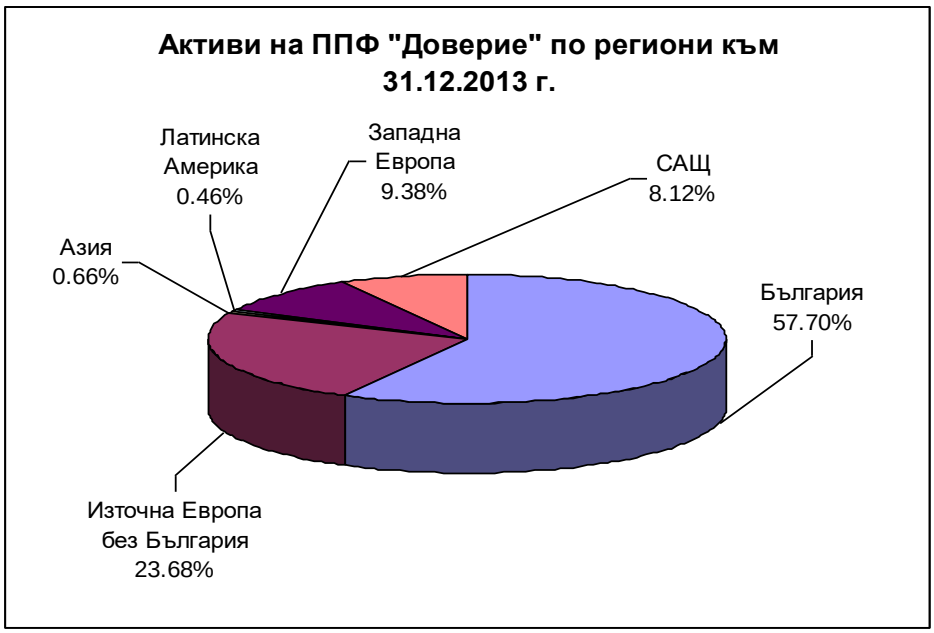
В сектор "Други" са включени инвестициите на фонда в недвижими имоти, вземанията (без валутните форуърди) и паричните средства

Концентрация по валути:

Забележка: Експозициите в EUR и USD са след хеджиране.

Географска концентрация:

Регулаторен риск

Фондът е обект на регулации, определени в КСО и в Наредби, издадени от КФН. Регулаторен риск възниква от възможността определени регулации и изисквания към инвестициите да бъдат променени, а сроковете за провеждане на дейността в съответствие с новите изисквания да са кратки. В този конкретен случай би могло да се окаже, че Фондът ще бъде принуден да се освобождава от активи и евентуално тяхната реализация да бъде затруднена при неблагоприятна конюнктура, съответно продажбите да се осъществят под справедливата стойност. Фондът отчита този риск като минимален, предвид текущото разпределение на финансовите активи, както и вероятността от такава промяна.

Политически риск

Предвид това, че Фондът оперира само в рамките на Република България, за него възниква концентрация от политически риск. Това е риска от значими политически промени и съществена промяна в провежданите политики и реформи, които да се отразят негативно върху дейността му. Индикации за реално съществуване на този риск са последните промени в КСО в частта осигуряването в ППФ, с които определен кръг клиенти се изваждат от обхвата на осигуряването и техните натрупани средства бяха преведени в НОИ до 31.03.2011 г. Независимо, че последващото Решение на Конституционния съд отмени тези разпоредби, както и това, че бъдещите пропуснати ползи от тази промяна за фонда не са определящи за неговото цялостно представяне в бъдеще, ръководството отчита повишаване на този риск и в контекста на случилото се в Република Унгария.

Показатели за измерване на риска на портфейла като цяло:

	2012	2013	2012 - 2013
Показатели			
Годишна доходност	6.85%	4.20%	5.52%
Стандартно отклонение	1.09%	1.87%	1.53%
Безрискова норма на възвръщаемост	0.23%	0.09%	0.16%
Мярка на Шарп	6.06	2.20	3.50
Модифицирана мярка на Шарп	6.06	2.20	3.50

Показателят Стойност под риск (VaR) е представен като са използвани данните за стойността на един дял на ППФ Доверие, а под риск се разбира колебанието в стойността на един дял и са изчислени ежедневните отклонения в процент. Избраният модел – исторически VaR ръководството счита за единствено приложим, поради неговата яснота, използването на обективни данни и възможността за сравнение.

	2012	2013	2012 - 2013
Стойност под риск	1 ден	1 ден	1 ден
Доверителен интервал			
95%	(0.08%)	(0.17%)	(0.11%)
99%	(0.13%)	(0.34%)	(0.24%)

Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет и са подписани от негово име от:

21.02.2014 г.

Съставител	Изпълнителен директор	Председател на УС
Недялка Кънчева	Мирослав Маринов	Даниела Петкова